

ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A NEW DIVERSITY OF ART IN BANGKOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS EDUCATION)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2019

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่นวัตกรรมใหม่
โดย กิตติธัช อินทราราม
สาขาวิชา ทัศนศิลป์ศึกษา แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)
พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณพิชญ์ สุภณมิตร)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์ เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน)
..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์กันจณา ต่ำโสภี)

58901301 : ทัศนศิลป์ศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

คำสำคัญ : ความหลากหลาย กรุงเทพฯ สุนทรียภาพ

นาย กิตติธัช อินทราราม: ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สุนทรียะใหม่ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ : ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง

วิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สุนทรียะใหม่” เกิดขึ้นจากแรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์กรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ผ่านมุมมองความหลากหลายขององค์ประกอบต่างๆ ทั้งสวยงาม และเสื่อมโทรม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ในกรุงเทพฯ ถูกออกแบบสร้างสรรค์ด้วยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ จากผู้คนที่อาศัยอยู่สะท้อนออกมาเป็นตัวตนของเมือง ที่มีรูปแบบการผสมผสานวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ในสังคมที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน โดยสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุต่างๆ ที่เหลือจากกิจกรรมการบริโภคและการก่อสร้างของกรุงเทพฯ ผ่านร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสันทนของวัสดุเป็นตัวถ่ายทอดความรู้สึก นำมาประกอบสร้างให้เกิดรูปทรงปริมาตร อย่างมีความงามทางสุนทรียะในรูปแบบใหม่ ที่หลากหลายเช่นเดียวกับกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน

โดยการค้นคว้าและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สุนทรียะใหม่” ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้ ด้านเนื้อหาได้แรงบันดาลใจมาจากความหลากหลายของกรุงเทพฯ ที่มีร่องรอยต่างๆ ของกาลเวลาเป็นตัวแสดงถึงความคงอยู่ของเมือง จากผู้คนที่ดำเนินชีวิตอยู่ภายในเมืองเป็นตัวกำหนดเนื้อหาความสำคัญ และยังเป็นผู้สร้างวัสดุต่างๆ ที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน ด้านรูปแบบสร้างสรรค์เป็นผลงานสื่อผสม แสดงออกถึงการผสมผสานรูปทรง ปริมาตร กับร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสันทนเป็นโครงสร้างทางทัศนศิลป์ ด้านวัสดุที่ใช้สร้างสรรค์นั้นมีหลากหลายเป็นวัสดุที่ผ่านการใช้งานหรือเหลือทิ้ง โดยรวบรวมได้จากในกรุงเทพฯ เพื่อสื่อสารให้เชื่อมโยงกับเนื้อหา อาทิเช่น วัสดุสำหรับก่อสร้างต่างๆ และวัสดุที่มาจากการทำกิจกรรมต่างๆ ของผู้คนในเมือง เป็นต้น ด้านเทคนิคสร้างสรรค์ด้วยวิธีการตัด ประกอบ ยึดติด ผสมผสานรูปทรง ปริมาตรขึ้นใหม่จากวัสดุที่หลากหลาย และเป็นขยะของเมืองทั้งสิ้น

ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงานในวิทยานิพนธ์ หัวข้อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สุนทรียะใหม่” มีจำนวนทั้งหมด 1 ชุดผลงาน โดยการรวบรวมส่วนประกอบขึ้นต่างๆ ไว้ด้วยกับบนพื้นที่ผลงานเกิดเป็นเอกภาพ ด้วยวิธีนำเสนอเทคนิคสื่อผสม จากวัสดุเหลือใช้จากกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหลากหลายทั้งขนาดและรูปทรง โดยมีร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสันทนที่แตกต่างกันเป็นตัวแสดงออกถึงความหลากหลายเช่นเดียวกับกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน เพื่อถ่ายทอดความงามทางทัศนศิลป์ที่สามารถสร้างประเด็นมุมมองในการใช้ชีวิตภายใต้บริบทของเมืองกรุงเทพฯ

58901301 : Major (VISUAL ARTS EDUCATION)

Keyword : DIVERSITY BANGKOK AESTHETICS

MR. KITTITACH INTRARAM : A NEW DIVERSITY OF ART IN BANGKOK THESIS
ADVISOR : PROFESSOR EMERITUS PREECHA THAOTHONG

The thesis under title “A New Diversity of Art in Bangkok” is from my inspiration to create authentic Bangkok into a new one through diversity factors aspect, both beauties and decadences of Bangkok city, which had been built with plan and no plan of the inhabitants. Those all reflect the city individuality that have got the pattern of mixing in culture and different lives styles of citizen in the society.

By creating artwork from waste materials from consuming and building construction, using traces, patterns, texture, and colors of materials to convey feeling that were composed together to create new aesthetics and diversity forms like the diversity of Bangkok in present.

To investigate and create artwork thesis under title “A New Diversity of Art in Bangkok”, the scope of the study was determined as follow; the content aspect is inspired by the diversity of Bangkok that the traces of time have displayed the existence of the city. And the inhabitants or Bangkok people that run their lives there, they are the ones who determine the content of this thesis including had built and used the materials in the work. The form of creation aspect is mixed media intending to reveal the mixture of forms, volume, traces, patterns, texture, and colors which are visual art structure. The materials used aspect, there are various used and wasted materials, gathering from Bangkok city as to relate and communicate to the content it is, such as materials used in buildings construction and materials used in different activities of Bangkok residents. Creating technique aspect used were cutting, attaching, mixing new form and volume from various materials

Creating artwork thesis under title “A New Diversity of Art in Bangkok”, present a series of artworks that include the composition on a space to reveal the unity. By using mixed media technique with used and wasted materials from different activities in sizes, forms that various in traces, patterns, texture, and colors in displaying

present Bangkok city. As to convey visual art aesthetics in which has been set out to make a point of view in life styles under the context of Bangkok.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าและสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดขึ้นได้ด้วยการส่งเสริมในด้านทุนทรัพย์ ความรู้ และแนวทางการทำงานที่สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นนี้

กราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้สร้างสรรค์ บิดา มารดาที่ได้เลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และญาติพี่น้องที่คอยส่งเสริมการศึกษาให้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ที่ตีมาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทาง และเมตตาต่อศิษย์ตลอดการศึกษาที่มหาวิทยาลัยศิลปากร อันได้แก่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสูตร โภธิ์เงิน รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ รองศาสตราจารย์ ทิพนนท์ แยมมณีสัย ที่ชี้แนะให้คำปรึกษาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้กำลังใจในการทำงานและพร้อมช่วยเหลือผู้สร้างสรรค์ตลอดมา

กราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในสาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้อบรมสั่งสอน มอบความรู้วิชาการต่างๆ และคำแนะนำที่ดีตั้งแต่เริ่มการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้อง และพี่ๆ เจ้าหน้าที่ประจำคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือ ติดตาม และแนะนำข้อมูลสำคัญต่างๆ กันอย่างดีตลอดมา

ผู้สร้างสรรค์มีความซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของทุกท่าน ผู้สร้างสรรค์จะนำความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียน การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์นี้ไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กิตติชัย อินทราราม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญภาพ	ฐ
หน้า	ฑ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	3
3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3
4. สมมติฐาน.....	3
5. ขอบเขตของการสร้างสรรค์.....	4
6. ขั้นตอนการวิธีการศึกษาและสร้างสรรค์.....	4
7. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการข้อมูลและสร้างสรรค์.....	5
9. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์	5
10. ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2	7
เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. แรงบันดาลใจและแนวความคิด	8

1.1	พหุวัฒนธรรม	8
1.2	การพัฒนาเขตเมืองในประเทศไทยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ	9
1.3	ขยะจากการบริโภคและการก่อสร้าง.....	11
1.4	แนวคิดการออกแบบที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้	13
1.5	ความสำคัญของผังเมือง	14
1.6	ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร	15
2.	ด้านรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์.....	23
	ศิลปะสื่อผสม	23
3.	แนวทางของศิลปกรรม	29
	3.1 ศาสตราจารย์ชูด นิ่มเสมอ	29
	3.2 Bodys Isek Kingelez	33
	3.3 Choi Jeong Hwa.....	38
บทที่ 3		44
วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์.....		44
1.	แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	44
2.	รูปแบบของงานสร้างสรรค์.....	44
3.	วิธีการดำเนินงาน	45
4.	รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน	46
5.	วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน	47
6.	เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ	48
	6.1 เขียนแบบร่าง 2 มิติ	48
	6.2 สร้างแบบร่าง 3 มิติ.....	50
	6.3 ขยายแบบขนาดเท่าจริง.....	51
	6.4 เตรียมรวบรวมวัสดุในการสร้างสรรค์	52

6.5 เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์	54
6.6 ประกอบสร้างชิ้นงาน	55
6.6.1 กลุ่มพื้นที่สีวิไล	56
6.6.2 กลุ่มพื้นที่ล้อมโถรม	59
6.6.3 กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน	62
6.7 จัดวางชิ้นงานทั้งหมดลงบนแบบขยายพื้นที่จริง	64
6.8 เพิ่มเติมพื้นหลังของผลงาน	65
6.9 เพิ่มเติมสีในส่วนของแม่น้ำของผลงาน	66
6.10 ผลงานสมบูรณ์	67
บทที่ 4	69
ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์	69
1. ช่วงพัฒนาแนวความคิดและเทคนิค	69
2. ช่วงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุดผลงาน แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม	75
2.1 กลุ่มพื้นที่สีวิไล	76
2.2 กลุ่มพื้นที่ล้อมโถรม	78
2.3 กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน	80
3. สรุปผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์	84
บทที่ 5	85
สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ	85
1. สรุปผลการสร้างสรรค์	85
2. อภิปรายผลการศึกษา และสร้างสรรค์	86
3. ข้อเสนอแนะ	87
รายการอ้างอิง	89
ประวัติผู้เขียน	91

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	แผนภูมิจำแนกสัดส่วนของประเภทขยะ	11
ภาพที่ 2	ผังการพัฒนาเมืองระบบหลายศูนย์กลาง	16
ภาพที่ 3	ผังการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์.....	17
ภาพที่ 4	ผังการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้รองรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน	17
ภาพที่ 5	ผังการกำหนดพื้นที่พัฒนาพิเศษ เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ	18
ภาพที่ 6	ผังการปรับปรุงความคล่องตัวในการเดินทาง.....	18
ภาพที่ 7	ผังการส่งเสริมปรับปรุงฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของเมือง	19
ภาพที่ 8	ผังการส่งเสริมพื้นที่แหล่งงาน และที่พักอาศัยให้เกิดความสมดุล	19
ภาพที่ 9	ผังการการพัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่ในกรอบของถนนวงแหวนรอบนอก.....	20
ภาพที่ 10	ผังการพื้นที่อนุรักษ์ชนบท และเกษตรกรรม.....	21
ภาพที่ 11	ศิลปะสื่อผสม “สิ่งที่มองเห็น หมายเลข 1”	23
ภาพที่ 12	ศิลปะสื่อผสม “จินตนาการ หมายเลข 5”	24
ภาพที่ 13	ศิลปะสื่อผสม “สิ่งที่หลงเหลือจากอารยธรรมใหม่ของมนุษย์ 2”	25
ภาพที่ 14	ศิลปะสื่อผสม “ของสะสมหมายเลข 5”.....	26
ภาพที่ 15	ศิลปะสื่อผสม “คลองแม่เปิง”	27
ภาพที่ 16	ศิลปะสื่อผสม “Chain”	27
ภาพที่ 17	ศิลปะสื่อผสม “มนุษย์อวกาศ”.....	28
ภาพที่ 18	ศิลปะสื่อผสม “Free To Be”	28
ภาพที่ 19	ศาสตราจารย์ชูลูด นิมเสมอ	29
ภาพที่ 20	ผลงาน ศาสตราจารย์ชูลูด นิมเสมอ “แบกะดิน”	30

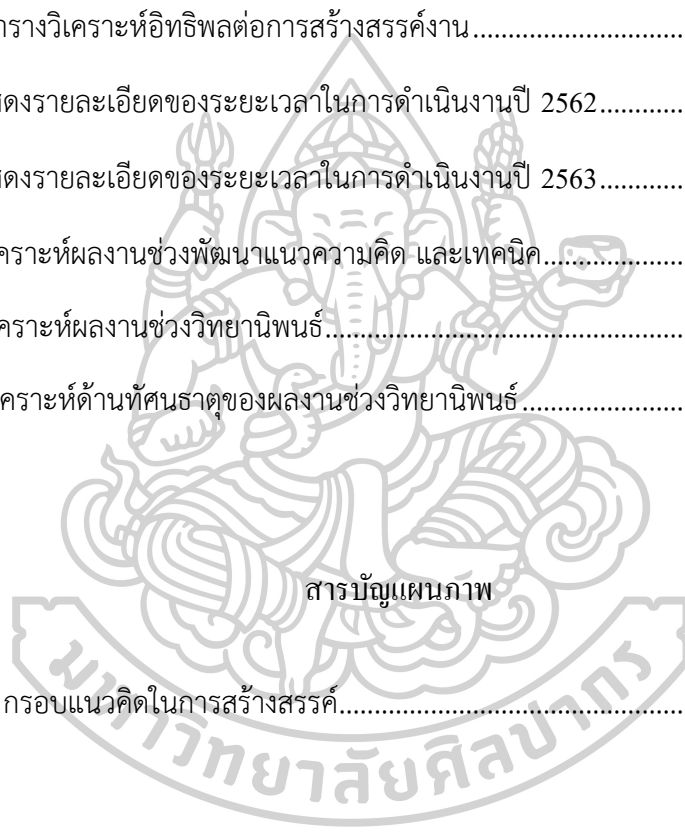
ภาพที่ 21 ผลงาน ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ “บันทึกประจำวัน”.....	31
ภาพที่ 22 ผลงาน ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ “กระเทียม”	31
ภาพที่ 23 ผลงาน ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ “ครัวดำ”.....	32
ภาพที่ 24 Bodys Isek Kingelez	33
ภาพที่ 25 Bodys Isek Kingelez “Ville Fantôme”.....	34
ภาพที่ 26 Bodys Isek Kingelez “Untitled. c. 1980”.....	35
ภาพที่ 27 Bodys Isek Kingelez “Africanisch”.....	36
ภาพที่ 28 Bodys Isek Kingelez “Sports Internationaux”.....	37
ภาพที่ 29 Choi Jeong Hwa.....	38
ภาพที่ 30 Choi Jeong Hwa “Hubble Bubble 2010”.....	39
ภาพที่ 31 Choi Jeong Hwa “Flower Tree 2008”.....	40
ภาพที่ 32 Choi Jeong Hwa “Happy Happy 2009”.....	40
ภาพที่ 33 Choi Jeong Hwa “Alchemy”.....	41
ภาพที่ 34 แหล่งข้อมูลภาพมุมสูงจาก Google earth	48
ภาพที่ 35 แบบร่าง 2 มิติ.....	49
ภาพที่ 36 แบบร่าง 3 มิติ.....	50
ภาพที่ 37 แบบขยายเท่าจริงขนาด 3 x 3 เมตร.....	51
ภาพที่ 38 วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน กองเศษไม้ที่เหลือจากการก่อสร้างในกรุงเทพฯ.....	52
ภาพที่ 39 วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน ข้าวของเครื่องใช้ที่เสียหายชำรุด	53
ภาพที่ 40 วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน แผ่นสังกะสี โครงลวดตาราง โครงพลาสติก.....	53
ภาพที่ 41 อุปกรณ์ที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน	54
ภาพที่ 42 ชิ้นงานบางส่วนที่ประกอบแล้ว	55
ภาพที่ 43 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่คิวไลที่ประกอบแล้ว	56

ภาพที่ 44	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิริโลที่ประกอบแล้ว	57
ภาพที่ 45	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิริโลที่ประกอบแล้ว	57
ภาพที่ 46	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิริโลที่ประกอบแล้ว	58
ภาพที่ 47	ภาพรวมชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิริโลที่ประกอบแล้ว	58
ภาพที่ 48	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว	59
ภาพที่ 49	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว	59
ภาพที่ 50	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว	60
ภาพที่ 51	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว	60
ภาพที่ 52	ภาพรวมชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว	61
ภาพที่ 53	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ผสมผสานที่ประกอบแล้ว.....	62
ภาพที่ 54	ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ผสมผสานที่ประกอบแล้ว.....	63
ภาพที่ 55	ภาพรวมชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ผสมผสานที่ประกอบแล้ว	63
ภาพที่ 56	ชิ้นงานที่จัดวางลงบนแบบขยายพื้นที่จริง	64
ภาพที่ 57	การลงสีสร้างพื้นหลังผลงาน	65
ภาพที่ 58	พื้นหลังผลงาน.....	65
ภาพที่ 59	การลงสีในส่วนแม่น้ำผลงาน	66
ภาพที่ 60	สีในส่วนแม่น้ำผลงาน	66
ภาพที่ 61	สีในส่วนแม่น้ำผลงาน	67
ภาพที่ 62	ผลงานสมบูรณ์	68
ภาพที่ 63	ผลงานสมบูรณ์	68
ภาพที่ 64	ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่1	70
ภาพที่ 65	ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่2	70
ภาพที่ 66	ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่3	71

ภาพที่ 67 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่3	71
ภาพที่ 68 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นสรุปผล	72
ภาพที่ 69 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นสรุปผล	72
ภาพที่ 70 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นสรุปผล	73
ภาพที่ 71 ภาพแสดงตำแหน่งจำแนกการแบ่งกลุ่มตามเนื้อหาของผลงานวิทยานิพนธ์.....	75
ภาพที่ 72 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิริไล	76
ภาพที่ 73 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิริไล	76
ภาพที่ 74 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิริไล	77
ภาพที่ 75 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิริไล	77
ภาพที่ 76 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสียมโทรม	78
ภาพที่ 77 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสียมโทรม	78
ภาพที่ 78 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสียมโทรม	79
ภาพที่ 79 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสียมโทรม	79
ภาพที่ 80 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน	80
ภาพที่ 81 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน	80
ภาพที่ 82 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน	81
ภาพที่ 83 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน	81

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์อิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งาน.....	42
ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานปี 2562.....	46
ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานปี 2563.....	46
ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิค.....	74
ตารางที่ 5 วิเคราะห์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์.....	82
ตารางที่ 6 วิเคราะห์ด้านทัศนธาตุของผลงานช่วงวิทยานิพนธ์.....	83
สารบัญแผนภาพ	
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์.....	3

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหาและแรงบันดาลใจ

กรุงเทพฯ เมืองหลวงศูนย์กลางของประเทศไทย เมืองที่มีประชากรอยู่ร่วมกันอย่างหนาแน่น แตกต่างด้วยภูมิถิ่นฐาน เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และความเป็นอยู่พื้นฐานของสังคมเมือง ทำให้เกิดรูปแบบชีวิตที่หลากหลาย อาศัยที่อยู่ภายใต้สถาปัตยกรรมต่างๆ บ้าน วัด วัง ชุมชน อาคารรูปทรงต่างๆ ที่เสื่อมโทรมตามกาลเวลาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเวลาเดียวกัน นับตั้งแต่สร้างกรุงเทพมหานครฯ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติได้ย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรี และลงมือก่อสร้างกรุงเทพฯ อย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ.2326 จนถึงในปัจจุบัน พ.ศ.2563 กรุงเทพฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก มีการพัฒนาในหลากหลายด้าน ทั้งตัวของเมืองเอง และตัวของผู้อยู่อาศัยในเมือง เหล่านี้เป็นตัวขับเคลื่อนการเดินไปของกรุงเทพฯ มีทั้งพัฒนาไปข้างหน้า และเดินถอยหลังกลับไปสู่ออดีต

ช่วงเวลานับร้อยๆ ปีที่ผ่านมาของกรุงเทพฯ ได้เกิดการผสมผสานของผู้คนที่อยู่เดิม และผู้คนที่เข้ามาจากต่างถิ่น ต่างเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกิดเป็นการผสมผสานทางความเป็นอยู่และวัฒนธรรมที่พึ่งพาอาศัยหลอมรวมกันขึ้นมาในรูปแบบต่างๆ ไทย-จีน, ไทย-อินเดีย, ไทย-ยุโรป เป็นต้น การรวมกันเป็นพหุวัฒนธรรมนี้สามารถพบเห็นได้ทั้งในทางรูปแบบของศิลปะที่ผสมผสานกันออกมาเป็นที่อยู่อาศัยหรือศาสนสถานต่างๆ และยังพบเห็นได้จากวิถีชีวิตที่ดำเนินไปของผู้คนที่แตกต่างกันทางเชื้อชาติ แสดงออกให้เห็นจากการกิน การอยู่ และอาชีพที่ใช้ทำมาหากิน สิ่งเหล่านี้เองก็ถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ผสมผสานกันอยู่ในกรุงเทพฯ จนเป็นบ้านเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือเรียกว่า “พหุวัฒนธรรม” มีความหมายดังนี้ พหุ + วัฒนธรรม = พหุวัฒนธรรม แปลว่า “วัฒนธรรมที่หลากหลาย” เป็นคำที่บัญญัติขึ้นเพื่อเทียบคำภาษาอังกฤษว่า multicultural มักใช้เป็นคุณศัพท์ เช่น สังคมพหุวัฒนธรรม (multicultural society) หมายถึง วิถีชีวิตของชุมชนที่มีรูปแบบแตกต่างกัน แต่มาอยู่ในสังคมเดียวกัน ใช้ชีวิตร่วมกัน อยู่ภายใต้กฎหมายหรือกติกาของสังคมเดียวกัน แต่ละกลุ่มยังคงรักษารูปแบบของตนไว้ แต่ไม่ขัดแย้งกัน¹ กิจกรรมที่ได้สร้างวัสดุต่างๆ ตามมาข้างหลังนี้ เกิดขึ้นได้จากหลากหลายเหตุปัจจัยไม่ว่าจะจากการพัฒนาของเมืองเอง การก่อสร้างที่สามารถพบเห็นได้ทุกวัน การก่อสร้างที่มาอย่างยาวนานของกรุงเทพฯ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ยังมีแนวโน้มว่าจะหยุดลง และอีกปัจจัยที่สำคัญคือการบริโภคของคนที่สร้างวัสดุสิ่งของเหลือใช้ที่แตกต่างกัน เกิดมาจากพื้นฐานความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นคน

¹ ทองย้อย แสงสินชัย, “พหุวัฒนธรรม อ่านว่า พะ-หุ-วัด-ทะ-นะ-ท่า”, <http://dhamma.serichon.us/พหุวัฒนธรรม>.

จน คนชั้นกลาง และคนรวย ได้สร้างวัสดุที่แตกต่างกันออกมาตลอดเวลา ผู้คนที่อาศัยในกรุงเทพฯ เป็นหลักสำคัญของการสร้างเมืองแห่งนี้ การใช้ชีวิตที่มีรูปแบบหลากหลายและอิสระในด้านต่างๆ ทางเลือกในการบริโภคและอุปโภครวมถึงลักษณะนิสัยส่วนตัวของแต่ละคนได้สร้างความหลากหลายทางวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ นอกเหนือจากวัฒนธรรมที่มาจากเชื้อชาติหรือศิลปะต่างๆ ที่รวมอยู่ในกรุงเทพฯ มาแต่เดิม การใช้ชีวิตที่กล่าวมานี้ของคนในกรุงเทพฯ ได้สร้างสิ่งที่ตามมาคือสิ่งของเหลือใช้ต่างๆ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นขยะของเมืองนี้ถ้าสิ่งนั้นไม่สามารถทำประโยชน์ได้อีกต่อไป แต่นั่นคือร่องรอยของการเวลาที่หลอมรวมกลายเป็นกรุงเทพมหานคร

แรงบันดาลใจที่จะสร้างสรรค์กรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ผ่านมุมมองความหลากหลายขององค์ประกอบต่างๆ ทั้งสวยงาม และเสื่อมโทรม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ในกรุงเทพฯ ถูกออกแบบสร้างสรรค์ด้วยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ จากผู้คนที่อาศัยอยู่สะท้อนออกมาเป็นตัวตนของเมือง ที่มีรูปแบบการผสมผสานวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ในสังคมที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน โดยสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุต่างๆ ที่เหลือจากกิจกรรมการบริโภคและการก่อสร้างของกรุงเทพฯ นำมาสร้างสรรค์ให้เกิดความงามทางสุนทรียะในรูปแบบใหม่ที่หลากหลายเช่นเดียวกับกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ เกิดจากความสนใจในกรุงเทพมหานครฯ ผ่านมุมมองความหลากหลายขององค์ประกอบต่างๆ ทั้งสวยงาม และเสื่อมโทรม รวมถึงการใช้ชีวิตของผู้คนในกรุงเทพฯ เกิดเป็นสุนทรียะ และมลภาวะ โดยใช้วัสดุต่างๆ ที่เหลือจากผู้คนในกรุงเทพฯ นี้มาสร้างสรรค์กรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ผ่านร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสันทันของวัสดุเป็นตัวถ่ายทอดความรู้สึก นำมาผสมผสานให้เกิดรูปทรงปริมาตรที่สร้างสรรค์ตามจินตนาการผ่านรูปแบบผลงานประติมากรรมสื่อผสม เกิดเป็นความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่ ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงาน โดยการรวบรวมส่วนประกอบขึ้นต่างๆ ไว้ด้วยกับบนพื้นที่ผลงานเกิดเป็นเอกภาพ ด้วยวิธีนำเสนอเทคนิคสื่อผสม จากวัสดุเหลือใช้จากกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหลากหลายทั้งขนาดและรูปทรง โดยมีร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสันทันที่แตกต่างกันเป็นตัวถ่ายทอดความรู้สึกที่แสดงออกถึงความหลากหลายเช่นเดียวกับกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน เพื่อถ่ายทอดความงามทางทัศนศิลป์ที่สามารถสร้างประเด็นมุมมองในการใช้ชีวิตภายใต้บริบทของเมืองกรุงเทพฯ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อแสดงถึงความงามในความหลากหลายผสมผสานองค์ประกอบทางสุนทรียะที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เป็นการสะท้อนมุมมองต่อกรุงเทพฯ ในสังคมปัจจุบัน โดยผ่านการสร้างสรรค์จากร่องรอยพื้นผิว ลวดลายและสีสันทันของวัสดุที่สื่อสารและแสดงออกถึงความหลากหลายของกรุงเทพฯ ในมุมมองใหม่จึงได้ประสานทั้งประเพณีวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรมโบราณ และภาวะปัจจุบันซึ่งเป็นสภาพของความเสื่อมถอย ข้าพเจ้าจึงได้นำเศษซากของสิ่งเหลือใช้ในปัจจุบัน ประกอบกันเข้าเป็นเมืองปัจจุบัน

3. กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

แรงบันดาลใจ	แนวทางของศิลปกรรม	รูปแบบ	เทคนิค
มุมมองความหลากหลายของกรุงเทพฯ โดยใช้วัสดุเหลือใช้ที่เกิดจากผู้คนในกรุงเทพฯ แสดงออกผ่านพื้นผิว ร่องรอย ลวดลาย และสีสันทันของวัสดุ	- ชลูด นิ่มเสมอ (2541) - Bodys Isek Kingelez (2539) - Choi Jeong Hwa (2553)	ผลงานสื่อผสม	ตัด ยึด ติด ประกอบสร้างรูปทรง

ผลงานวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่
นำเสนอเป็นผลงานสื่อผสม จำนวน 1 ชุด
แนวคิด ต้องการแสดงออกถึงกรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ของตนเอง ที่มีองค์ประกอบความหลากหลายที่อยู่รวมกันเป็นสังคมเมือง เกิดเป็นแนวคิดการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขึ้น

4. สมมติฐาน

ผลงานสื่อผสม 3 มิติที่แสดงออกถึงกรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ โดยสื่อสารผ่านร่องรอยพื้นผิว ลวดลาย และสีสันทัน เกิดการผสมผสานวัสดุต่างๆ กลายเป็นสุนทรียภาพใหม่ เพื่อถ่ายทอดความงามทางทัศนศิลป์ที่สามารถสร้างประเด็นมุมมองในการใช้ชีวิตภายใต้ความหลากหลาย

5. ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยได้แรงบันดาลใจมาจากความหลากหลายของรูปแบบวัฒนธรรม การอยู่อาศัย การอุปโภค บริโภค เกิดเป็นร่องรอยของกาลเวลาที่แสดงถึงความคงอยู่ของเมือง โดยผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ภายในเมืองเป็นตัวกำหนดเนื้อหาความสำคัญของการสร้างกรุงเทพฯ สู่นุสรียะใหม่
2. ขอบเขตด้านรูปแบบ การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบสื่อผสม 3 มิติ แสดงออกถึงการผสมผสานรูปทรง ปริมาตร กักร่องรอย พื้นผิว และลวดลายเป็นโครงสร้างทางทัศนศิลป์
3. ขอบเขตด้านเทคนิค สร้างสรรค์ด้วยวิธีการยึดติดผสมผสาน ประกอบรูปทรงกับวัสดุเหลือใช้ที่หลากหลาย เพิ่มเติมด้วยงานตกแต่งสี ลงรายละเอียดเพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้กับผลงาน

6. ขั้นตอนการวิธีการศึกษาและสร้างสรรค์

1. ศึกษาค้นคว้ารูปแบบการวางผังเมืองของกรุงเทพฯ เขต ย่าน และชุมชนต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้สร้างสรรค์ผลงาน
2. ศึกษาเทคนิคการประกอบวัสดุเป็นรูปทรง และการเลือกใช้จุดเด่นของวัสดุต่างๆ
3. รวบรวมข้อมูล จดบันทึก และสังเกตรูปแบบศิลปะต่างๆ รวมถึงประสบการณ์ตรงจากผู้คนในกรุงเทพฯ
4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์-สังเคราะห์
5. ค้นหาวัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน
6. สร้างแบบร่าง 2 มิติ และ 3 มิติ
7. เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแบบวิเคราะห์ประเมินแบบร่างและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
8. สรุปผลการศึกษา เรียบเรียงข้อมูลแล้วนำมาสร้างสรรค์ผลงานจริง
9. สร้างสรรค์ผลงานจริง
10. บันทึกข้อมูลแต่ละช่วงเพื่อพัฒนาผลงานชิ้นต่อไป

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความหลากหลาย คือ การรวมกันของความแตกต่างที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันอย่างเข้าใจบริบทของกันและกัน

กรุงเทพฯ คือ เมืองหลวงของประเทศไทยที่มีความหลากหลาย

นุสรียะใหม่ คือ การรับรู้ทางความรู้สึก และรสนิยมทางการชื่นชมความงามที่เกิดขึ้นในรูปแบบที่ต่างออกไปจากเดิมที่เคยพบเห็นในประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์

8. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการข้อมูลและสร้างสรรค์

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการข้อมูล

1. สมุดบันทึก สมุดสเก็ตช์
2. คอมพิวเตอร์
3. ดินสอ ปากกา
4. กล้องถ่ายภาพ

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. สิ่งของเหลือใช้
2. วัสดุก่อสร้าง
3. ขยะ
4. วัสดุทั่วไปอื่นๆ
5. กรรไกร
6. คีมตัดโลหะ
7. คีมหนีบ
8. มีดคัตเตอร์
9. ไขควง
10. กาวอีพอกซี AB
11. กาวร้อน
12. เทปกาว
13. สีอะคริลิก
14. ฟู่กัน
15. อีพอกซีปั้น AB
16. เรซิน

9. งบประมาณที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. ค่าวัสดุ	10,000	บาท
2. ค่าอุปกรณ์	5,000	บาท
3. ค่าเอกสาร	5,000	บาท
4. ค่าเดินทาง	3,000	บาท
5. อื่นๆ	2,000	บาท
รวมทั้งสิ้น	25,000	บาท

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ให้สังคมประเทศชาติได้รู้ถึงสถานะของการเสื่อมสลายของเมืองที่กำลังจะมาถึง
2. ผลงานวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงความหลากหลายของกรุงเทพฯ ตามกระบวนการทางศิลปะ
3. ได้ทดลองเทคนิคสร้างสรรค์ผลงานที่มีรูปแบบวิธีการเฉพาะตน ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดผลงานศิลปะต่อไปได้
4. สร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ชมผลงานจากการนำสิ่งของเหลือใช้รอบๆ ตัวนำกลับมาใช้ใหม่อย่างสร้างสรรค์
5. ตระหนักถึงการอุปโภค บริโภค อย่างฟุ่มเฟือยที่เป็นเหตุทำให้เกิดขยะในเมืองที่เราอยู่อาศัย

บทที่ 2

เอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ได้เกิดแรงบันดาลใจมาจากกรุงเทพฯ ทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา แนวความคิด ทฤษฎีต่างๆ อิทธิพลในการสร้างสรรค์จากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความต่าง ๆ และผลงานสร้างสรรค์ที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่กำลังศึกษาค้นคว้าในด้านต่าง ๆ ของกระบวนการสร้างสรรค์ซึ่งแบ่งออกเป็นข้อมูลจากการศึกษาได้ดังนี้

1. แรงบันดาลใจและแนวความคิด

- 1.1 พหุวัฒนธรรม
- 1.2 การพัฒนาเขตเมืองในประเทศไทยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ
- 1.3 ขยะจากการบริโภคและการก่อสร้าง
- 1.4 แนวคิดการออกแบบที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้
- 1.5 ความสำคัญของผังเมือง
- 1.6 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

2. ด้านรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

ศิลปะสื่อผสม

3. แนวทางของศิลปกรรม

- 3.1 ศาสตราจารย์ชูลูด นิยมเสมอ
- 3.2 Bodys Isek Kingelez
- 3.3 Choi Jeong Hwa

1. แร้งบันดาลใจและแนวความคิด

1.1 พหุวัฒนธรรม

ในทางวิชาการ คำว่า “พหุวัฒนธรรม” หรือ “สังคมพหุวัฒนธรรม” นอกจากจะเป็นการพรรณนาถึงสภาพสังคมวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางชาติพันธุ์และทางศาสนาแล้วนั้น ยังหมายถึงขบวนการเคลื่อนไหว ที่มีเป้าหมายเพื่อการสร้างความเท่าเทียมหรือตระหนักในความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ รวมทั้งหมายถึง นโยบายรัฐ หรือรัฐประชาชาติที่ก่อตัวขึ้นมาท่ามกลางความหลากหลายของคน และพยายามหาดุลยภาพ ระหว่างการเคารพความในแตกต่างกับสร้างวัฒนธรรมร่วมแห่งชาติขึ้นมา ในมิติทางอุดมการณ์หรือมิติของขบวนการเคลื่อนไหว คำว่า “พหุวัฒนธรรม” หรือ “สังคมพหุวัฒนธรรม” เป็นแนวคิดที่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (cultural diversity) ต่อด้านการเหยียดและการกีดกันทางวัฒนธรรมต่อกลุ่มสังคมย่อยต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคและสิทธิที่เท่าเทียมกันของคนทุกกลุ่ม ทั้งนี้ ตามปกติแล้ว กลุ่มคนที่มีอำนาจมากกว่ามักจะมองข้ามคุณค่าทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่มีอำนาจน้อยกว่าในสังคม² “พหุวัฒนธรรม” หรือ “สังคมพหุวัฒนธรรม” ไม่จำกัดเฉพาะความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เท่านั้น แต่สามารถคำนึงถึงคนในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยอื่นๆ ด้วย อาทิ ผู้อพยพแรงงานข้ามชาติ กลุ่มเพศสภาพ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการ คนจน คนไร้บ้าน

ในสังคมพหุวัฒนธรรม ถือว่ากรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่ของมีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย เป็นเมืองหลวงศูนย์กลางของประเทศทั้งการเมืองการปกครอง การศึกษา การคมนาคม การเงิน การธนาคาร การสื่อสาร และ การศาสนา เป็นต้น กรุงเทพมหานครมีความหลากหลายของคนในชุมชนที่มีวัฒนธรรมหลากหลายซึ่ง พื้นฐานมาจากศาสนา มีวัดวาอารามตั้งอยู่จำนวนมาก นอกจากนั้น ก็ยังมีโบสถ์คริสต์ศาสนา มัสยิดศาสนาอิสลาม เป็นจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและช่วยเหลือศาสนิกชน

ดังนั้นแนวคิดพหุวัฒนธรรม พหุวัฒนธรรม คือรัฐหรือประเทศที่มีการอพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่จึง มีการยอมรับความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของกลุ่มเหล่านี้ การยอมรับพหุวัฒนธรรม คือการที่กฎหมายและกฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารหรือการจัดการมีลักษณะไม่ แคร่งครัด เปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการปฏิบัติการโดยไม่มีวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งครอบงำ และวัฒนธรรมอื่นถูกครอบงำ (Subordinate culture) ในการพิจารณาเรื่องพหุวัฒนธรรม รายละเอียดเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจเรื่องสำคัญ และข้อแตกต่างระหว่างกฎระเบียบที่กำหนดไว้

² Prachachat Party, “พหุวัฒนธรรม” หรือ “สังคมพหุวัฒนธรรม” คืออะไรกันแน่”, <https://prachachat.org/2019/03/22/พหุวัฒนธรรม>.

เป็นลายลักษณ์อักษรกับการบังคับใช้ในการปฏิบัติ³ ในด้านวัฒนธรรมใหม่ ด้วยการผสมผสานทั้งสุนทรียภาพ และมลภาวะ

1.2 การพัฒนาเขตเมืองในประเทศไทยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาเขตเมืองกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 และมีประชากรที่เข้าใกล้ 10 ล้านคนในปี 2553 ซึ่งมากเป็นอันดับ 9 ในเอเชียตะวันออกเฉียง ส่วนเขตเมืองอื่นๆ ในประเทศไทยล้วนมีประชากรไม่ถึง 500,000 คน มีผลการศึกษาดังนี้

1. เขตตัวเมืองในประเทศไทยขยายตัวจาก 2,400 มาเป็น 2,700 ตารางกิโลเมตร ระหว่างปี 2543 ถึง 2553 คิดเป็นอัตราร้อยละ 1.4 ต่อปี ซึ่งช้ากว่าการขยายตัวโดยเฉลี่ยของภูมิภาค (ร้อยละ 2.4)

2. ประชากรเมืองในประเทศไทย (ประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองที่มากกว่า 100,000 คน) เพิ่มขึ้นในช่วงเวลานี้จาก 9.3 ล้านคนมาเป็นประมาณเกือบ 11.8 ล้านคน

3. อัตราโดยเฉลี่ยต่อปีการขยายตัวของประชากรเมืองอยู่ที่ร้อยละ 2.3 ซึ่งน้อยกว่าในภูมิภาคเล็กน้อย (ร้อยละ 3.0)

4. โดยรวมความหนาแน่นของประชากรเมืองในประเทศไทยอยู่ที่ 4,000 คนต่อตารางกิโลเมตรในปี 2543 และเพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ 4,300 คนต่อตารางกิโลเมตรในปี 2553 ซึ่งน้อยกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคที่เฉลี่ยแล้วอยู่ที่ 5,800 คนต่อตารางกิโลเมตรในปี 2553

5. การพัฒนาเขตเมืองในประเทศไทยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ โดยมีประชากร 9.6 ล้านคนในปี 2553 ซึ่งเกือบได้รับการจัดอันดับเป็นมหานครของภูมิภาคนี้

6. เขตเมืองกรุงเทพฯ มีพื้นที่ขยายตัวจาก 1,900 มาเป็น 2,100 ตารางกิโลเมตรในปี 2543 - 2553 ทำให้เป็นเขตเมืองที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ในเอเชียตะวันออกเฉียงในปี 2553 ซึ่งมีพื้นที่ใหญ่กว่ามหานครอื่นๆ อาทิ จาการ์ตา มะนิลา และโซล

7. อัตราการขยายตัวต่อปีโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.1 ซึ่งถือว่าเป็นเขตเมืองที่ผู้อยู่อาศัยมากกว่า 5 ล้านคนที่โตช้าที่สุดเขตหนึ่งในภูมิภาค โดยที่โตเร็วกว่าเพียง ฮองกง จีน และเขตเมืองใหญ่ในญี่ปุ่น

8. ในปี 2553 เขตเมืองกรุงเทพฯ นับได้เป็นเกือบร้อยละ 80 จากพื้นที่เขตเมืองในประเทศไทย

³ กึฬะห์, มาโซ, “ผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทฤษฎีสรคณนยมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ออง นักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม”, <http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/8487/6/Chapter2.pdf>.

9. ประชากรเมืองในเขตเมืองกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจาก 7.8 ล้านเป็น 9.6 คนระหว่างปี 2453 ถึง 2553 ถือว่าเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างพอประมาณในอัตราร้อยละ 2.0 และมีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 9 ในเอเชียตะวันออกเฉียง

10. เช่นเดียวกับเขตเมืองใหญ่อื่นๆ ในภูมิภาคนี้ การบริหารเขตเมืองกรุงเทพฯ ไม่มีความเป็นเอกภาพ โดยมากกว่าร้อยละ 60 ของเขตเมืองอยู่นอกอาณาเขตการปกครองของสำนักงานกรุงเทพมหานคร⁴

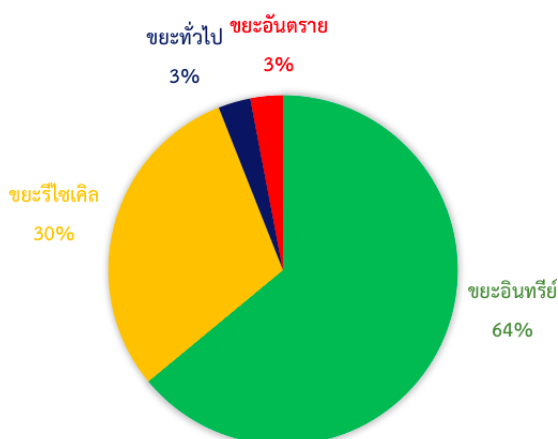
⁴ world bank group, “การพัฒนาเขตเมืองในประเทศไทยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ”, <https://www.worldbank.org/th/news/feature/2015/01/26/urbanization-in-thailand-is-dominated-by-the-bangkok-urban-area>.

1.3 ขยะจากการบริโภคและการก่อสร้าง

ปัญหาจากขยะมูลฝอย (หมายถึง ขยะทั่วไปที่เกิดจากการอุปโภค บริโภค กิจกรรมทั้งหลายของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นบ้านเรือน ชุมชน ตลาด ร้านค้า และโรงงาน) ในประเทศไทยถือเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์ ซึ่ง มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกันในหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการแยกขยะจากต้นทาง การจัดการขยะที่ไม่ได้มาตรฐานก่อให้เกิดมลพิษและไม่เกิดการนำกลับมาใช้ซ้ำ ปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม เช่น ปฏิกริยาเรือนกระจกที่มีสาเหตุจากขยะเทกอง ที่ปล่อยก๊าซมีเทน ซัลเฟอร์กับคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา ปัญหาขยะในทะเลที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ในทะเล เป็นต้น

สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยมีปริมาณขยะสูงขึ้นต่อเนื่องขึ้นทุกปี จากรายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี 2559¹ พบว่ามีปริมาณการเกิดขยะรวมกันทั้งประเทศ 27.06 ล้านตันต่อปี เทียบเท่าตึกไบฮอก 2 จำนวน 140 ตึก คิดเป็นประมาณ 74,130 ตันต่อวัน เฉลี่ยเป็นปริมาณขยะ 1.14 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ยังไม่รวมขยะตกค้างสะสมที่เพิ่มขึ้นทุกปีไม่ต่ำกว่าปีละ 10 ล้านตัน

ประเภทขยะที่พบในชุมชน

ที่มา รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี 2559 กรมควบคุมมลพิษ

School of
CHANGE
MAKERS

ภาพที่ 1 แผนภูมิจำแนกสัดส่วนของประเภทขยะ

ที่มา: school of change makers, “สถานการณ์ปัญหาขยะในประเทศไทย”, เข้าถึงเมื่อ 8

พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/11678/>

ขยะมูลฝอยสามารถแบ่งแยกตามประเภทได้ทั้งหมด 4 ประเภท โดยมีสัดส่วนดังนี้ (ปี 2559)

1. ขยะอินทรีย์ หรือขยะที่ย่อยสลายได้ คิดเป็นร้อยละ 64 จากขยะทั้งหมด ส่วนใหญ่มาจากอาหารเหลือทิ้ง
2. ขยะรีไซเคิล เป็นที่ขยะสามารถนำมาหลอมใช้ใหม่ได้หากมีการแยกขยะอย่างถูกต้องและทำความสะอาดก่อนทิ้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของขยะทั้งหมด
3. ขยะทั่วไป เป็นย่อยสลายตามธรรมชาติได้ยาก หรือนำไปรีไซเคิลแล้วไม่คุ้มทุน ต้องนำไปกำจัด ได้แก่ของขมม ก่อ้งโหม กระจกพลาสติก ร้อยละ 3 ของขยะทั้งหมด
4. ขยะอันตราย เป็น ขยะที่ต้องนำไปกำจัดหรือบำบัดด้วยวิธีเฉพาะ เช่น หลอดไฟ ขวดยา ถ่านไฟฉาย ยาฆ่าแมลง กระจกสี ขยะจากภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3

ปัญหาจากขยะจากการก่อสร้าง หรือวัสดุที่เหลือใช้จากการก่อสร้างและการรื้อถอน เป็นปัญหาที่มักเกิดขึ้นในชุมชนเมืองที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งได้มีการก่อสร้างอาคารต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย สถานประกอบการธุรกิจและอุตสาหกรรม และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ ถนน ทางระบายน้ำ ระบบขนส่งมวลชน ขยะมูลฝอยจากการก่อสร้างมักไม่ได้รับการจัดการที่ถูกวิธีและเหมาะสม โดยจะถูกนำไปกองไว้ตามสถานที่สาธารณะ พื้นที่ว่างเปล่าตลอดจนแหล่งแม่น้ำลำคลอง ทำให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่น่าดูและลำน้ำตื้นเขินได้ ตัวอย่างขยะจากการก่อสร้าง เช่น เศษอิฐ หิน ดิน ทราย คอนกรีต เศษไม้ โลหะต่าง ๆ เหล็ก กระจก ตลอดจนกระดาดและพลาสติก อย่างไรก็ตาม ปริมาณของขยะจากการก่อสร้างและรื้อถอนแต่ละชนิดนั้น จะมีปริมาณแตกต่างกันไปตามการใช้วัสดุ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของอาคาร และความแตกต่างของวิธีการก่อสร้าง

ปัจจุบันจะพบว่าผู้รับเหมาที่รับงานก่อสร้างปรับปรุง อาคารมักจะแอบขนเศษวัสดุก่อสร้างไปทิ้งในพื้นที่รกร้าง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาด้านสภาพแวดล้อมตามมาอีกมากมาย ทั้งเรื่องทัศนียภาพหรือสารเคมีที่ปนเปื้อนมากับขยะดังกล่าว โดยเฉพาะ “แรใยหิน” ได้ถูกนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมต่างๆ มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่คนไทยได้ใช้กันอยู่ส่วนใหญ่ ได้แก่ กระเบื้องหลังคาแบบลอนฟูก ท่อระบายน้ำ ฝ้าเพดาน ฉนวนกันความร้อน จะเห็นได้ว่าล้วนแต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการก่อสร้างทั้งสิ้น เนื่องจากแรใยหินมีคุณสมบัติทนกรด ทนความร้อน ทนไฟ มีเส้นใยที่แข็งและเหนียว ยืดหยุ่นได้ดี แต่ก็มีข้อเสียที่สำคัญโดยเฉพาะผลกระทบต่อร่างกาย หากได้รับการสูดดมฝุ่นและละอองของแรใยหินเข้าสู่ร่างกาย จนสะสมในปริมาณที่มากเป็นเวลานาน ก็จะทำให้เป็นโรคเกี่ยวกับปอดได้ เช่น มะเร็งปอด มะเร็งเยื่อหุ้มปอด เป็นต้น

ซึ่งปัญหาดังกล่าวในหลายประเทศได้ให้ ความสำคัญและลดการใช้วัสดุก่อสร้างที่มีส่วนผสมของแรใยหินอย่างเด็ดขาด รวมถึงการมีมาตรการ จัดการเกี่ยวกับแรใยหินไว้โดยด้วย เฉพาะในประเทศญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญกับเรื่องแรใยหินมาก เนื่องจากปัญหาที่เกิดจากการนำแรใยหินมาใช้ในการก่อสร้าง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่น จึงรณรงค์ให้ประเทศต่างๆ ร่วมมือเลิกใช้แร่ใยหิน โดยการหันมาใช้ ส่วนประกอบอื่นที่ไม่มีกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมแทน⁵

1.4 แนวคิดการออกแบบที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้

Eco Design หรือว่า Ecological Design คือการออกแบบที่นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ โดยคำนึงถึงการที่ทำให้เกิดมลภาวะกลับเข้าสู่ระบบนิเวศน้อยที่สุด ในอุดมคติทรัพยากรที่ถูกใช้แล้ว สามารถย่อยสลายโดยธรรมชาติเหมือนวงจรชีวิตของสิ่งมีชีวิตทั้งหลายจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด แต่ในความเป็นจริง หากทรัพยากรเหล่านั้นสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำใหม่ได้บ้าง ย่อยสลายตามธรรมชาติได้บ้าง ก็ถือว่า ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของ Eco Design จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลากหลายประการ การออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการออกแบบที่ได้จากแนวคิดการออกแบบเชิง นิเวศ เศรษฐกิจ หรือ Eco-design (Economic & ecological design) ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดด้าน เศรษฐศาสตร์ และด้านสิ่งแวดล้อม เข้ามาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นการออกแบบที่คำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่องานออกแบบ

กล่าวคือวัสดุและ กรรมวิธีการผลิต (Materials and processes) ประโยชน์ใช้สอย (Function) และรูปร่าง (Form) รวมทั้งการควบคุมด้านความปลอดภัย และการอนุรักษ์ทรัพยากร และสภาพแวดล้อม ที่นักออกแบบ นำมาผนวกเข้ากับแนวคิดการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-design) โดยใช้หลักการของ 4Rs เป็นแนวคิดในการออกแบบ ได้แก่ การลด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) และ การซ่อมบำรุง (Repair) ปัจจัยที่มีผลต่องานออกแบบ และ หลักการ 4Rs จะนำมาใช้ในช่วงของขั้นตอนการออกแบบ ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของนักออกแบบ ใช้เป็นแนวคิดในการออกแบบสร้างสรรค์ ผลงานผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวทางในการ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของ Eco Design ปัจจุบัน ประเทศในกลุ่มพัฒนา แล้ว เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา หรือ ญี่ปุ่น ต่างให้ความสนใจด้านการรักษา สิ่งแวดล้อมในการ ผลิตมากขึ้น ดังจะเห็นได้ว่ามีการออกข้อกำหนด และกฎระเบียบทางการค้าที่สัมพันธ์ กับการรักษา สิ่งแวดล้อม เช่น ระเบียบว่าด้วยการจัดการเศษเหลือทิ้งจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ (Waste Electrical and Electronic Equipment; WEEE) ระเบียบว่าด้วยการจำกัด การใช้สาร อันตรายบางชนิดใน ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์) The Restriction of the use of certain Hazardous Substance in electrical and electronic equipment; RoHS) ของกลุ่ม ประเทศ สหภาพยุโรป หรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดการซากของยานยนต์ (End of Life Vehicles; ELV) ซึ่ง มาตรการ เหล่านี้ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อเศษซากวัสดุจาก

⁵ School Team, “สถานการณ์ปัญหาขยะในประเทศไทย”,

<https://www.schoolofchangemakers.com/author/schoolofchangemaker>.

ผลิตภัณฑ์ของตน ผู้ประกอบการจึงต้องปรับปรุงและพัฒนาสินค้าของตนเพื่อที่จะสามารถส่งออก Eco Design เป็นแนวทางหนึ่ง ในการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีแนวทางอื่น เช่น เทคโนโลยีสะอาด (Cleaner Technology; CT) หรือวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment; LCA) สำหรับประเทศไทยพบว่า ปัจจุบันมีหน่วยงานของรัฐ องค์กรอิสระ และ สถาบันการศึกษา หลายแห่งที่มีโครงการศึกษา และการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้าน Eco Design มากขึ้น ตลอดจนการเผยแพร่ความรู้ และสนับสนุนให้ ภาคอุตสาหกรรมสามารถนำ Eco Design มาผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม⁶

1.5 ความสำคัญของผังเมือง

ความเป็นเมือง และการผังเมืองเป็นสาระที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนา และเจริญแล้ว สำหรับสังคมในประเทศเหล่านั้น สาระและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับเมืองเป็นเรื่องจริงจัง (Serious Matter) ไม่สามารถนำปัญหาส่วนตัว ผลประโยชน์ส่วนบุคคลและพวกพ้อง หรือกลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มอิทธิพลการเมืองหรือกลุ่มอิทธิพลใดๆ เข้ามาบิดเบือน แทรกแซง หรือแสวงหา ประโยชน์ ไม่ว่าจะรูปแบบใด เพราะผลกระทบที่เกิดกับเมือง ไม่ได้เกิดพຽงนี้ เดือนหน้าหรือปีหน้า ผลกระทบบางเรื่องร้ายแรงมาก และจักเกิดขึ้นในรุ่นลูกหลาน อีกสิบปี หรือร้อยปีข้างหน้า และเมื่อถึงวันนั้นจักแก้ไขปัญหาอะไรได้ยาก มาก สิ้นเปลืองมาก หรือแก้ไขไม่ได้เลย สังคมเมืองในประเทศ ตะวันตกตระหนักถึงความสำคัญของเมืองและผังเมืองอย่างดี เพราะ ประเทศเหล่านี้มีประสบการณ์ เกี่ยวกับปัญหาของเมืองมายาวนาน รับรู้ความทุกข์ยาก ความลำบาก และ ความทรมานจากสภาพ ของเมืองที่ขาดการวางแผนและวางผัง มีประสบการณ์จากความเสื่อมโทรมของ เมือง และ สภาพแวดล้อมของเมืองจากมลภาวะทั้งน้ำและอากาศ ตั้งแต่ยุคกลางที่ประชากรเมืองล้มตาย นับล้าน จากโรคระบาด เพราะเมืองอยู่ในสภาพสกปรกเน่าเหม็น ต่อเนื่องจนถึงยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ประชากรล้มป่วยเพราะมลพิษและสิ่งแวดล้อมเมืองที่เสื่อมโทรมเพราะโรงงานอุตสาหกรรม สังคม เมืองในยุโรปตระหนักดีถึงภัยที่เกิดจากมนุษย์ และกิจกรรมที่มนุษย์ก่อขึ้นรวมทั้ง จากความ ประมาท ความเขลา ความมั่งง่าย ความเห็นแก่ตัว ความโลภและ ฯลฯ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบในอนาคต กระทั่งวันหนึ่งเมืองที่เคยสวยงาม เคยสงบน่าอยู่ และเคยให้ความสุขกับทุกคน กลายเป็นเมืองที่เต็มไปด้วย ปัญหา และความทุกข์ยาก เรืองราวเหล่านี้เป็นประวัติศาสตร์ของเมืองที่พร่ำสอนให้กับคนรุ่น ใหม่ทุกรุ่น เพื่อตอกย้ำมิให้กระทำผิดซ้ำอีก⁷

⁶ Thai Green Design Network, “หลักการของ Eco Design”, http://www2.mtec.or.th/website/article_list.aspx?id=46&cate=26.

⁷ ธงชัย ไรจนกนันท, “สถาปัตยกรรมผังเมือง การวิเคราะห์รูปทรงและโครงสร้างของเมือง”, http://office.dpt.go.th/csp/images/stories/pdf/disaster/Architecture_Analysis.pdf.

เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีประเทศไทย สังคมไทยในปัจจุบันไม่เรียนรู้ มองข้ามและไม่ให้ความสำคัญประวัติศาสตร์ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมักเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีก กฎระเบียบและกติกาในสังคมถูกละเมิด ละเลย มีผู้ใดตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ชาติไทยน้อยมาก นั้นสามารถอธิบายว่า ทำไมการอนุรักษ์ต่างๆ จึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อาคารตึกแถวสร้างชิดเบียดเจดีย์เก่าอายุหลายร้อยปียังปรากฏให้เห็นในเชียงใหม่และพระนครศรีอยุธยา ในขณะที่กระบวนการผังเมืองแต่เดิมในประเทศไทย ระหว่างปี 2508 ถึง 2525 เคยมีบทวิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ของเมืองเพื่อจำแนกองค์ประกอบของเมืองและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งดำเนินการตาม กระบวนการวางผังนครหลวงปี 2503 ถูกต้องครบถ้วนตามหลักสากล แตกต่างจากปัจจุบัน กระบวนการ เหล่านี้ถูกมองว่าสิ้นเปลืองเวลาและมีขั้นตอนมากไป มีผลให้องค์ประกอบทางสังคมและวัฒนธรรมถูกตัด ทอนออกไป เพื่อเร่งกระบวนการผังเมืองเพื่อให้สามารถผลิตผังเมืองได้ครั้งละหลายๆ ตามนโยบายของผู้บริหาร ด้วยเหตุนี้ เมื่อผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มิติทางสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์จึงเป็นจุดอ่อนที่ถูกต่อต้านและคัดค้านอยู่บ่อยครั้ง เช่น กรณีผังเมืองรวมเมืองบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และผังเมืองรวมอีกหลายแห่ง

1.6 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร

ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) พ.ศ.2542 กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) พ.ศ. 2542 แล้วเสร็จ และมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 414 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 57 ก ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2542⁸

วิสัยทัศน์

1. เมืองที่ดำรงรักษามรดกทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
2. เมืองที่สงวนรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีคุณค่า เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร
3. เมืองที่เป็นศูนย์กลางการบริหาร การคมนาคมติดต่อสื่อสาร เศรษฐกิจ และวิทยาการที่ทันสมัย
4. เมืองที่มีความคล่องตัวและสะดวกสบายในการเดินทาง โดยระบบคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

⁸ สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, <http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

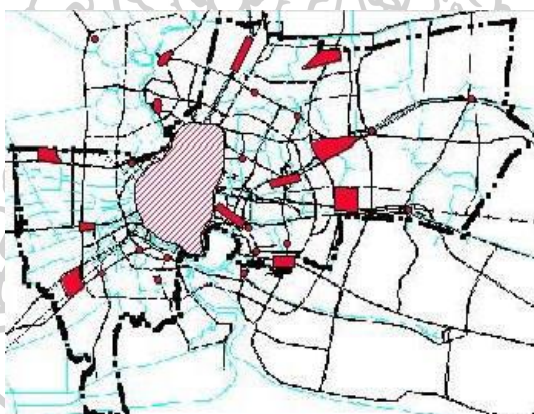
5. เมืองที่มีการวางแผนการใช้ที่ดินรองรับการเจริญเติบโตในอนาคตอย่างมีระเบียบแบบแผน

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากรุงเทพมหานคร และการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเมืองในภาคต่างๆ และในเขตปริมณฑลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แนวความคิดในการวางผัง

1. วางผังการพัฒนาเมืองระบบหลายศูนย์กลาง (Polycentric) โดยให้มีศูนย์กลางธุรกิจกลาง (CBD) เดิมอยู่ในบริเวณใจกลางเมือง และให้มีศูนย์กลางชุมชนหลายศูนย์กลางกระจายอยู่บริเวณชานเมือง

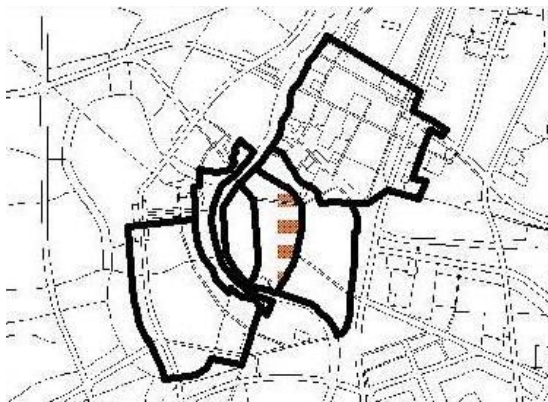

ภาพที่ 2 ผังการพัฒนาเมืองระบบหลายศูนย์กลาง

ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

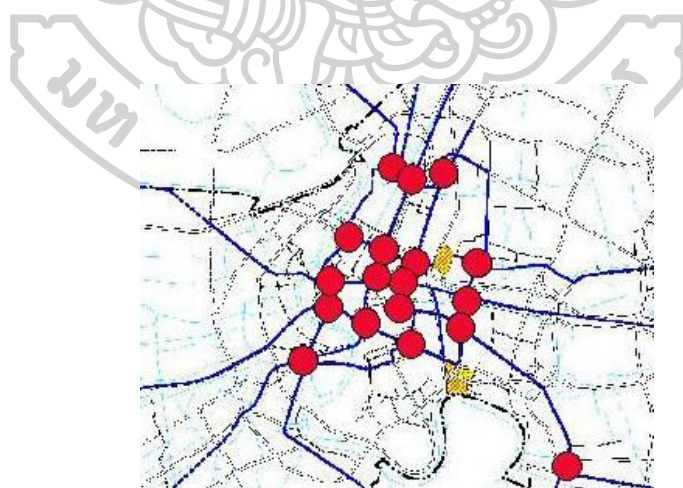
<http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

2. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และพื้นที่ต่อเนื่อง

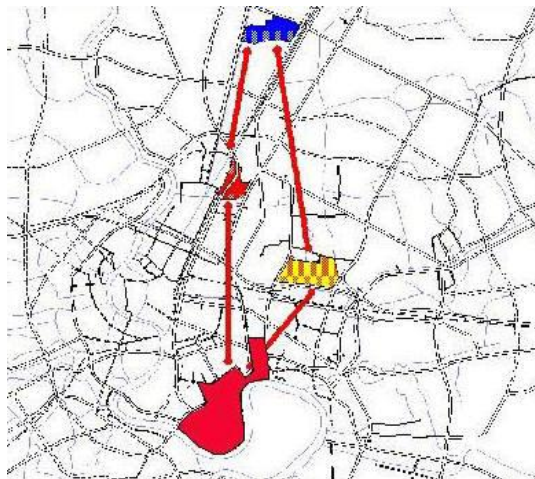
ภาพที่ 3 ผังการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

3. จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้รองรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในบริเวณสถานีขนส่งมวลชนร่วม และพื้นที่โดยรอบ

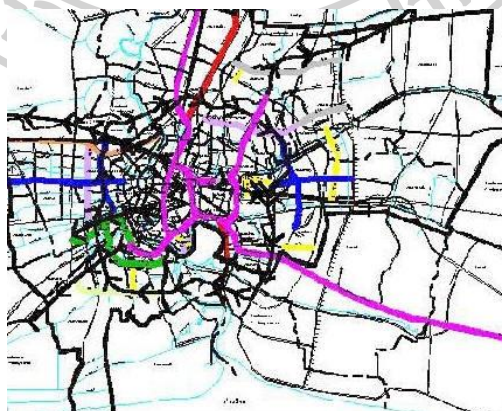
ภาพที่ 4 ผังการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้รองรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

4. กำหนดพื้นที่พัฒนาพิเศษ เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาการ ในพื้นที่ที่มีความคล่องตัวสูงในการเดินทาง เช่น ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ ศูนย์พาณิชยกรรมบางซื่อ พื้นที่พัฒนาพิเศษถนนพระราม 3 เป็นต้น

ภาพที่ 5 ผังการกำหนดพื้นที่พัฒนาพิเศษ เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจ
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

5. ปรับปรุงความคล่องตัวในการเดินทาง

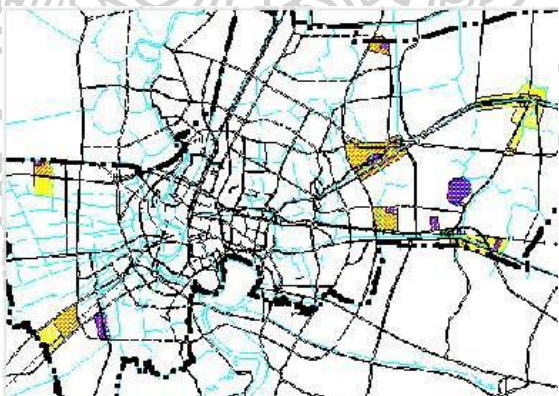
ภาพที่ 6 ผังการปรับปรุงความคล่องตัวในการเดินทาง
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

6. ส่งเสริมปรับปรุงฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของเมือง

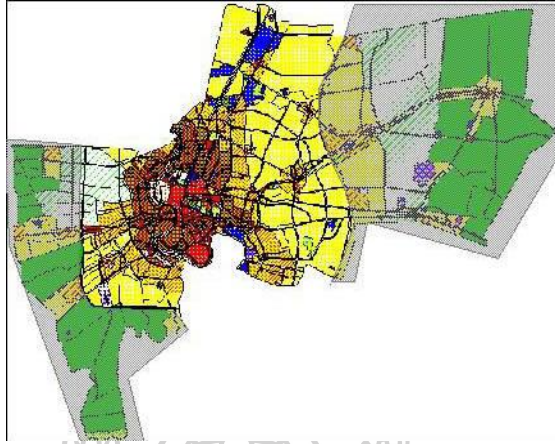
ภาพที่ 7 ผังการส่งเสริมปรับปรุงฟื้นฟูสภาพแวดล้อมของเมือง
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

7. ส่งเสริมพื้นที่แหล่งงาน และที่พักอาศัยให้เกิดความสมดุล

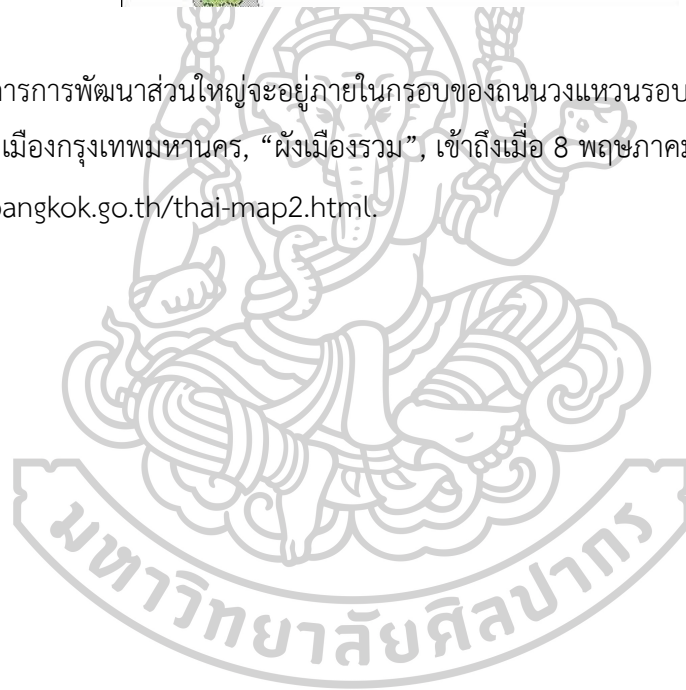

ภาพที่ 8 ผังการส่งเสริมพื้นที่แหล่งงาน และที่พักอาศัยให้เกิดความสมดุล
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

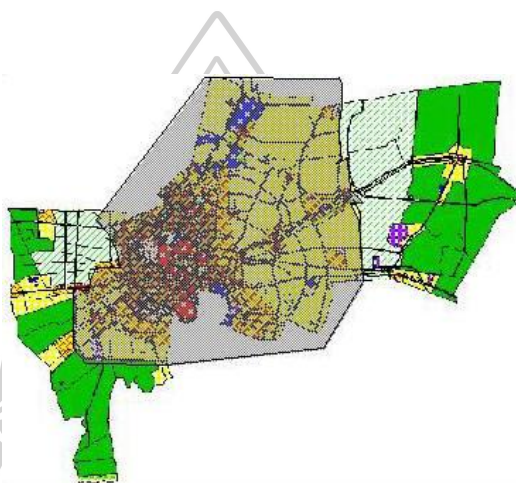
8. การพัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่ภายในกรอบของถนนวงแหวนรอบนอก

ภาพที่ 9 ผังการการพัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่ภายในกรอบของถนนวงแหวนรอบนอก
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

9. พื้นที่อนุรักษ์ชนบท และเกษตรกรรม ในฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นที่ลุ่มเป็นแอ่งกระทะที่มีน้ำท่วมขังทุกปี ปัจจุบันมีการพัฒนาพื้นที่ไปประมาณ 20% พื้นที่นี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาไว้ เพื่อให้เป็นพื้นที่ชะลอรับน้ำ และช่วยป้องกันน้ำท่วมกรุงเทพมหานครอีกทางหนึ่ง ส่วนพื้นที่อนุรักษ์ชนบท และเกษตรกรรมในฝั่งตะวันตก เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ที่อยู่ใกล้ศูนย์กลางเมืองมากและจากการที่ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ชนบทและเกษตรกรรม เพื่อเป็นบริเวณที่ทำการเกษตรกรรม และเป็นพื้นที่ช่วยในการระบายน้ำของฝั่งธนบุรี ทำให้เกิดเป็นที่อยู่อาศัยชั้นดี มีสภาพแวดล้อมที่ดีมาก และอยู่ใกล้ตัวเมืองในปัจจุบัน จึงสมควรที่จะอนุรักษ์พื้นที่นี้ต่อไปอีก เพื่อให้เป็นย่านที่อยู่อาศัยชั้นดีภายในเมืองต่อไป

ภาพที่ 10 ผังการพื้นที่อนุรักษ์ชนบท และเกษตรกรรม
ที่มา: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, “ผังเมืองรวม”, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://cpd.bangkok.go.th/thai-map2.html>.

องค์ประกอบของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผังประเภทต่าง ๆ 3 ผัง คือ

1. ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท เป็นแผนผังที่แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตผังเมืองรวมออกเป็นประเภทต่างๆ โดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์และมีข้อกำหนดประกอบพื้นที่และสีเป็นตัวอธิบายว่าในแต่ละพื้นที่ของแต่ละสีให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างไรได้บ้าง และในแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ ที่ดินดังกล่าวยังได้แบ่งพื้นที่ในเขตผังเมืองรวมออกเป็นบริเวณพื้นที่ย่อยโดยมีหมายเลขกำกับ เพื่อสะดวกในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้มีคำอธิบายประกอบด้วยว่า หมายเลขดังกล่าวอยู่ในบริเวณใด โดยเป็นการอธิบายไว้ในรายการประกอบแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินท้ายกฎกระทรวง

2. ผังโครงการระบบคมนาคมขนส่ง เพื่อแก้ปัญหาด้านการจราจร ส่งเสริมบทบาททางเศรษฐกิจให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจวิทยการ ด้วยแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานใหม่

3 โครงการ คือระบบทางด่วน ระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่และระบบขนส่งมวลชนขนาดรองเพิ่มเติมถนนสายหลักถนนสายรอง อันจะเป็นปัจจัยช่วยกระตุ้นศักยภาพของการพัฒนาใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างมีแบบแผน และเป็นการวางผังเมืองที่นำหน้าแนวโน้มการพัฒนาต่อไป

3. ผังแสดงที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผังแสดงที่โล่งๆ นี้เป็นแผนผังที่จะประกาศใช้บังคับเพิ่มเติมจากผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน และผังแสดงโครงการคมนาคมขนส่ง โดยมีนโยบายที่จะส่งเสริม ปรับปรุง ฟื้นฟู แก้ไข และรักษาสภาพแวดล้อมของเมือง ตลอดจนการสืบสานวัฒนธรรมไทย องค์ประกอบของผังแสดงที่โล่งๆ มี 2 ประเภท คือ ที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ ที่โล่งพิกน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม

2. ด้านรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

ศิลปะสื่อผสม

ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) คำว่า ศิลปะสื่อประสม หรือ ศิลปะสื่อผสม หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลาย ๆ แขนงมาผสมผสานทำให้เกิดผลงานที่อยู่ในชั้นเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์ สะท้อนใจของผู้สร้าง ซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ วัสดุสังเคราะห์ เช่น กระจก โลหะ เป็นต้น

ซึ่งนิยามของคำว่าศิลปะนั้นเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดเป็นผลงานทางด้านศิลปะที่มีรูปแบบออกมาเป็นรูปเป็นร่างเพื่อให้คนดูได้สามารถรับรู้ถึงความหมายของผลงานศิลปะที่เราสร้างขึ้นมานั้นเองครับ ซึ่งการถ่ายทอดเรื่องราวหรือว่าการเล่าเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น ถ้าเราสามารถถ่ายทอดเรื่องราวเป็นแบบสามมิติได้ ก็จะทำให้ผู้ที่ชมผลงานนั้นสามารถที่จะสัมผัสข้อมูลได้เร็วขึ้นและได้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเรื่องเล่ากับเหตุการณ์ที่เป็นจริง ซึ่งด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำความรู้ทางด้านศิลปะแขนงต่างๆ มาผสมกันจนเรียกว่า ศิลปะสื่อผสม ซึ่ง สื่อผสม เป็นผลงานศิลปะในด้านจิตรศิลป์ ในการนำสื่อมากกว่าสองสื่อ หรือศิลปะมากกว่าสองแขนงมารวมกันขึ้นไปมาสร้างเป็นงานชิ้นเดียวกัน โดยนิยมใช้สื่อที่แตกต่างกัน มานำจุดเด่นของแต่ละสื่อมาใช้ร่วมกัน⁹

ภาพที่ 11 ศิลปะสื่อผสม “สิ่งที่มองเห็น หมายเลข 1”

⁹ ศากุล ตานะเศรษฐ, “ศิลปะสื่อผสม”, <http://blog.mcp.ac.th/?p=60322>.

ที่มา: ทวน ธีระพิจิตร, “สิ่งที่มองเห็น หมายเลข 1”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://notey3012.blogspot.com/2017/01/>

การใช้หลักการออกแบบในการสร้างงานสื่อผสม¹⁰ หมายถึงกลวิธีการสร้างงานสื่อผสมที่ต้องใช้หลักการออกแบบอันประกอบไปด้วยเอกภาพ ความสมดุล จุดเด่น ความกลมกลืนและความขัดแย้ง มาจัดองค์ประกอบศิลป์ให้ส่วนประกอบของการออกแบบซึ่งประกอบไปด้วย จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ลักษณะผิว จังหวะ ลวดลาย บริเวณว่าง และสัดส่วน เพื่อให้เกิดผลงานที่สวยงามสมบูรณ์ และมีคุณค่าตามวัตถุประสงค์

การสร้างงานศิลปะสื่อผสม (MIXED MEDIA ART) ในทางทัศนศิลป์หมายถึง ผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ด้วยการใช้สื่อวัสดุต่างชนิด และกลวิธีการสร้างตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป เข้ามาผสมผสานกันในผลงานชิ้นนั้น ให้เกิดเป็นองค์ประกอบภาพสวยงามกลมกลืน

ภาพที่ 12 ศิลปะสื่อผสม “จินตนาการ หมายเลข 5”

ที่มา: เดชา วราชุน, “จินตนาการ หมายเลข 5, 2535”, เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2563, เข้าถึงได้จาก http://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/553/lesson2/pic/s1.jpg

¹⁰ “การใช้หลักการออกแบบในการสร้างงานสื่อผสม”, http://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/553/lesson2/item2.php.

การสร้างสรรคงานศิลปะสื่อผสมมีหลักการออกแบบสำคัญมีอยู่ 3 ประการ

1. หลักการด้านความงาม ผู้ออกแบบต้องมีความเข้าใจในส่วนประกอบสำคัญของการออกแบบ ซึ่งประกอบไปด้วย จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ลักษณะผิว จังหวะ ลวดลาย บริเวณว่าง และสัดส่วน ที่มีผลต่อจิตวิทยาในการกระตุ้นเร้าอารมณ์ความรู้สึกมาใช้ในการสร้างสรรค์ โดยการนำมาจัดเข้าด้วยกัน มีหลักการจัดตั้งนี้คือ จัดให้มีเอกภาพ ความสมดุล จุดเด่น ความกลมกลืน และความขัดแย้ง เพื่อให้ผลงานเกิดความงามมีความพอเหมาะพอดี

2. หลักการด้านความมั่นคงแข็งแรง การสร้างงานศิลปะสื่อผสมควรคำนึงถึงความคงทนสามารถอยู่ได้มั่นคงยาวนาน จึงต้องพิจารณาคัดเลือกวัสดุที่ใช้สร้างงานให้เหมาะสมกับลักษณะงาน เพื่อให้ได้โครงสร้างที่มั่นคง เช่นผลงานศิลปะสื่อผสมมีลักษณะไปทางประติมากรรมแบบตั้งบนพื้นแนวราบ ควรออกแบบให้มีฐานรองรับน้ำหนัก และตัวรูปทรงที่มีความมั่นคงแข็งแรง เป็นต้น

ภาพที่ 13 ศิลปะสื่อผสม “สิ่งที่หลงเหลือจากอารยธรรมใหม่ของมนุษย์ 2”

ที่มา: วัฒน กริทอง, “สิ่งที่หลงเหลือจากอารยธรรมใหม่ของมนุษย์ 2”, เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน

2563, เข้าถึงได้จากhttp://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/553/lesson2/pic/s5.jpg

3. หลักการด้านการนำไปใช้ การออกแบบและการสร้างงานต้องให้เกิดคุณค่าในการนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการสร้าง

ภาพที่ 14 ศิลปะสื่อผสม “ของสะสมหมายเลข 5”
 แสดงความงามการจัดองค์ประกอบศิลป์ ด้วยกลวิธีการปะติดวัสดุต่างๆ เช่น ไม้ กระดาษ อลูมิเนียม และกล่องไม้ขีด ก้านไม้ขีด ซึ่งเป็นของสะสมที่ได้รับมา ที่มา: เตชา วราชน, “ของสะสมหมายเลข 5”, เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2563, เข้าถึงได้จาก http://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/553/lesson2/pic/s7.jpg

ขั้นตอนการสร้างสรรคงานศิลปะสื่อผสม

1. สร้างจินตนาการ (IMAGINATION) หรือการสร้างภาพขึ้นในใจ เพื่อเป็นแนวทางกำหนดรูปแบบงานที่จะสร้างสรรค์ ควรถ่ายทอดลักษณะรูปแบบใด เช่น รูปแบบเหมือนจริง รูปแบบตัดทอนรูปแบบตามความรู้สึก และจะมีเนื้อหาอย่างไร เช่น เป็นเนื้อหาเรื่องราวจากประสบการณ์ตรง ประสบการณ์ทางอ้อม หรือคิดสร้างสรรค์ใหม่ เป็นต้น

ภาพที่ 15 ศิลปะสื่อผสม “โคลงแม่ปิ้ง”

ที่มา: อมรเทพ มหาบาตร, “โคลงแม่ปิ้ง”, เข้าถึงเมื่อ 15 มิถุนายน 2563, เข้าถึงได้จาก http://119.46.166.126/self_all/selfaccess9/m3/553/lesson2/pic/s6.jpg

2. ออกแบบตามจินตนาการ เมื่อได้ภาพที่กำหนดขึ้นในใจแล้วถ่ายทอดจินตนาการนั้นออกมาเป็นภาพร่าง นำไปปรับแก้ไข จัดองค์ประกอบภาพให้สวยงาม จากนั้นกำหนดกลวิธีการสร้างสรรค์จะใช้กลวิธีใดผสมกัน และจะใช้วัสดุใดบ้าง

3. สร้างสรรค์งานตามที่ออกแบบ เมื่อได้แบบแล้วจึงลงมือสร้างตามกลวิธีของงาน อาจมีการปรับแก้เพิ่มเติม หรือตัดทอนบางสิ่งในภาพ เพื่อความเหมาะสมลงตัวในด้านความงาม

ภาพที่ 16 ศิลปะสื่อผสม “Chain”

ที่มา: Johan P. Jonsson's, “Chain”, เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2563, เข้าถึงได้จาก <https://emptyeasel.com/wp-content/uploads/2018/08/chain.jpg>

ภาพที่ 17 ศิลปะสื่อผสม “มนุษย์อวกาศ”

ที่มา: พอล ฟาน ฮอยดอง, “มนุษย์อวกาศ”, เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2563, เข้าถึงได้จาก <http://cms576.bps.in.th/group5/images/07.jpg>

ภาพที่ 18 ศิลปะสื่อผสม “Free To Be”

ที่มา Eileen Williams, “Free To Be”, เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน 2563, เข้าถึงได้จาก https://bakerartist.org/sites/default/files/styles/project_artwork_xxx600/public/migration/EileenWBAFreeToBe.jpg?itok=EVvQevxF

3. แนวทางของศิลปกรรม

3.1 ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ

ภาพที่ 19 ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ
ที่มา: MGR online, “ชลุต นิมเสมอ”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<https://mpics.mgronline.com/pics/Images/558000006543301.JPEG>

ประวัติ¹¹

ชื่อ	ชลุต นิมเสมอ
เกิด	2 พฤษภาคม 2472
เสียชีวิต	4 มิถุนายน 2558
การศึกษา	2492 - สำเร็จประโยคครูประถมการช่าง จากโรงเรียนเพาะช่าง 2497 - สำเร็จปริญญาตรีศิลปบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร 2499 - สำเร็จการศึกษาได้รับ Diploma Decorazion L'Academia di belle art di Roma- Certificate of Ceramic C.A.L.A.L.Rome

¹¹ นราวิชญ์ เต็มวงษ์, “ศิลปินด้านสื่อผสม สมัยใหม่”, http://myppmby.blogspot.com/p/1_23.html.

ศาสตราจารย์ชูลูด นิ่มเสมอ ในผลงานชุดแบกะดิน พ.ศ. 2541 เป็นผลงานประเภท ประติมากรรม สื่อผสม ได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชนบท เริ่มต้นจากการ วาดเส้นในท้องทุ่ง ชีวิตของชาวนาในท้องนาและลงทำนาด้วยตนเอง เมื่อกลับมาจากนาสิ่งที่ได้รับคือ ความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ของผืนนา และการทำนาที่เต็มและอึดด้วยชีวิตทั้งทางกายทางใจและทาง วัฒนธรรม ทำให้ท่านได้คิดว่าสิ่งเหล่านี้น่าจะมีคุณค่าไม่น้อยกว่างานศิลปะที่มักจะยกย่องกันจนสูง เกินไปว่าเป็นทิพย์ ประเทืองปัญญาอะไรทำนองนั้น งานชุดนี้ท่านอยากให้ข้อคิดว่า ศิลปะไม่ใช่สิ่งที่ สูงส่งกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ของมนุษย์ จึงอยากจะตั้งศิลปะให้มาอยู่กับดิน ไม่จำเป็นต้องอยู่บนแท่น อยู่ใน กรอบ อยู่ในสถานที่ที่โอ้อ้ออีกต่อไป ท่านจึงนำผลงานที่สร้างมาเกือบทุกยุคมาวางลงกับพื้นดิน ใน แนวคิดที่ว่าศิลปะก็เหมือนกับสินค้าแบกะดินทั่ว ๆ ไปที่ผู้คนจะซื้อหาไปด้วยราคาถูก ๆ ด้วยแนวคิดนี้ ท่านได้นำผลงานที่สร้างมาแต่ก่อนทั้งหมดมาวางลงกับพื้นดิน และยังมีการจัดสร้างผลงานเกี่ยวกับ คราวชาวนาด้วย งานซื้อบันทึกของศิลปินชนบทมีลักษณะและแนวคิดคล้ายกับงานบันทึกประจำวัน โดยเฉพาะวิธีแขวนห้อยงานต่าง ๆ ไว้บนราวกลางห้อง และคล้ายกับงานแบกะดินในแง่ของการนำงาน ยุคต่าง ๆ มาแขวนกระจายกันเหมือนสินค้าในร้านชำชนบท นอกจากนี้ยังมีงานครัวชนบทอีกชิ้นหนึ่ง ด้วย¹²

ภาพที่ 20 ผลงาน ศาสตราจารย์ชูลูด นิ่มเสมอ “แบกะดิน”

ที่มา: MGR online, “แบกะดิน”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://mpics.mgronline.com/pics/Images/558000006543306.JPEG>

¹² ศิลปินบนเวิร์ดไวด์เว็บ, “ชูลูด นิ่มเสมอ”, <http://www.era.su.ac.th/Artists/thai/chalood/tend.html>.

ภาพที่ 21 ผลงาน ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ “บ้านทึบประจำวัน”
ที่มา: ศิลปินบนเวิร์ดไวด์เว็บ, “บ้านทึบประจำวัน”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://www.era.su.ac.th/Artists/thai/chalood/images/8.jpg>

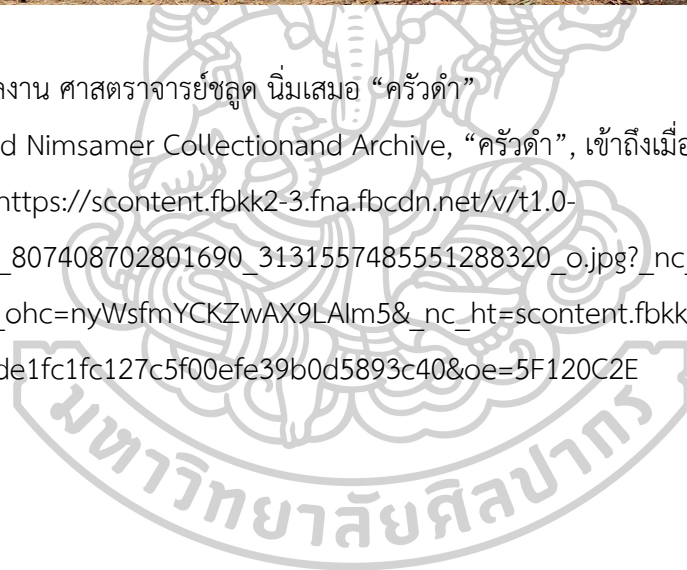
ภาพที่ 22 ผลงาน ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ “กระเทียม”
ที่มา: ศิลปินบนเวิร์ดไวด์เว็บ, “กระเทียม”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
<http://www.era.su.ac.th/Artists/thai/chalood/images/38.jpg>

ภาพที่ 23 ผลงาน ศาสตราจารย์ชลุต นิมเสมอ “ครัวดำ”

ที่มา: Chalood Nimsamer Collection and Archive, “ครัวดำ”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563,
เข้าถึงได้จาก [https://scontent.fbkk2-3.fna.fbcdn.net/v/t1.0-](https://scontent.fbkk2-3.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/30656768_807408702801690_3131557485551288320_o.jpg?_nc_cat=111&_nc_sid=8024bb&_nc_ohc=nyWsfmYCKZwAX9LAlm5&_nc_ht=scontent.fbkk2-3.fna&oh=6de1fc1fc127c5f00efe39b0d5893c40&oe=5F120C2E)

[9/30656768_807408702801690_3131557485551288320_o.jpg?_nc_cat=111&_nc_sid=8024bb&_nc_ohc=nyWsfmYCKZwAX9LAlm5&_nc_ht=scontent.fbkk2-3.fna&oh=6de1fc1fc127c5f00efe39b0d5893c40&oe=5F120C2E](https://scontent.fbkk2-3.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/30656768_807408702801690_3131557485551288320_o.jpg?_nc_cat=111&_nc_sid=8024bb&_nc_ohc=nyWsfmYCKZwAX9LAlm5&_nc_ht=scontent.fbkk2-3.fna&oh=6de1fc1fc127c5f00efe39b0d5893c40&oe=5F120C2E)

3.2 Bodys Isek Kingelez

ภาพที่ 24 Bodys Isek Kingelez

ที่มา: Leo J. O'Donovan, S.J., “Bodys Isek Kingelez”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://www.americamagazine.org/sites/default/files/inline-images/1990_bikportrait.jpg

ประวัติ¹³

Name	Bodys Isek Kingelez
Born	1948 Kimbembele-Ihunga, Belgian Congo
Died	March 14, 2015 Kinshasa, Democratic Republic of Congo
Nationality	Democratic Republic of Congo
Education	Self-taught

¹³ wikipedia, “Bodys Isek Kingelez”, https://en.wikipedia.org/wiki/Bodys_Isek_Kingelez.

Bodys Isek Kingelez หรือ Jean Baptiste เป็นคาทอลิกประติมากรและที่รู้จักกันในบทบาทศิลปินเมืองจำลอง ผลงานที่ยอดเยี่ยมของเขาทำจากกระดาษแข็ง กระดาษเทพ และวัสดุธรรมดาอื่นๆ ผลงานของเขาได้รับการเผยแพร่ในงานนิทรรศการจำนวนมากทั่วโลก รวมถึงนิทรรศการที่ Centre Georges Pompidou ในปารีสและพิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ในนิวยอร์ก

เขาถูกรู้จักในตอนแรกโดยโมเดลเมืองยูโทเปีย ซึ่งทำจากเศษวัสดุจากกระดาษแข็ง และพลาสติก โมเดลนี้เป็นการพรรณนาถึงมุมมองในการเปรียบเทียบของสังคม คำแสลงหาการสร้างโลกในนิยายในงานของเขา ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิด และจินตนาการถึงความเป็นจริงที่จะให้ทุกคนได้เห็น ต่อมาเขาได้สร้างสรรค์ผลงานมากกว่า 300 ชิ้น เริ่มจากโครงสร้างสถาปัตยกรรมในปี 1992 คำได้รวบรวมอาคารมากมาย สวนสาธารณะต่างๆ สนามกีฬาและอนุสาวรีย์¹⁴

ภาพที่ 25 Bodys Isek Kingelez “Ville Fantôme”

ที่มา: Art Viewer, “Ville Fantôme”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://artviewer.org/wp-content/uploads/2018/09/Bodys-Isek-Kingelez-at-MoMA-12.jpg>

¹⁴ wikipedia, “Bodys Isek Kingelez”, https://en.wikipedia.org/wiki/Bodys_Isek_Kingelez.

ภาพที่ 26 Bodys Isek Kingelez “Untitled. c. 1980”

ที่มา: Art Viewer, “Untitled. c. 1980”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://artviewer.org/wp-content/uploads/2018/09/Bodys-Isek-Kingelez-at-MoMA-1.jpg>

ภาพที่ 27 Bodys Isek Kingelez “Africanisch”

ที่มา: Art Viewer, “Africanisch”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://artviewer.org/wp-content/uploads/2018/09/Bodys-Isek-Kingelez-at-MoMA-8.jpg>

ภาพที่ 28 Bodys Isek Kingelez “Sports Internationaux”

ที่มา: Art Viewer, “*Sports Internationaux*”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://artviewer.org/wp-content/uploads/2018/09/Bodys-Isek-Kingelez-at-MoMA-14.jpg>

3.3 Choi Jeong Hwa

ภาพที่ 29 Choi Jeong Hwa

ที่มา: favforward, “Choi Jeong Hwa”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก
https://favforward.com/app/uploads/2017/11/BAB_02.jpg

ประวัติ¹⁵

Name	Choi Jeong Hwa
Born	1961
Nationality	Korean, South
Education	Hongik University

¹⁵ wikipedia, “Choi Jeong Hwa”, https://en.wikipedia.org/wiki/Choi_Jeong_Hwa.

ชเว จอง ฮวา (Choi Jeong Hwa) ศิลปิน และนักออกแบบ ผู้มีความเชี่ยวชาญในสายงาน Visual Arts, กราฟิก ดีไซน์, การออกแบบเพื่ออุตสาหกรรม ไปจนถึงงานด้านออกแบบสถาปัตยกรรม โดยได้แรงบันดาลใจมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวที่มีทั้ง ความสงบสุข และ ความยุ่งเหยิงวุ่นวาย เขาไม่ยึดติดกับระบบการจัดแสดงงานในพิพิธภัณฑ์ แต่กลับยินดีที่จะติดตั้งผลงานของเขาบริเวณด้านนอกอาคารแทน แน่นอนว่าเขาจึงมีกลุ่มผู้ชมที่หลากหลายและสามารถวิพากษ์ผลงานของเขาได้อย่างอิสระ งานศิลปะจัดวางขนาดใหญ่ที่แฝงไปด้วยความขี้เล่น เป็นกันเองของตัวศิลปิน กลับกลายเป็นเครื่องหมายคำถามขนาดใหญ่ให้คนในแวดวงศิลปะ และการประกวดแข่งขันต่างๆ ถึงความเป็นไปของศิลปิน และ ศิลปะในโลกทุนนิยม¹⁶

ภาพที่ 30 Choi Jeong Hwa “Hubble Bubble 2010”

ที่มา: HSC Visual Art Resources, “Hubble Bubble 2010”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://hscvisualartresources.files.wordpress.com/2012/06/sydney-biennale_cockatoo-island_nick-hughes_yellowtrace_12.jpg?w=300&h=199

¹⁶ room, “ทำความรู้จัก “ชเว จอง ฮวา” หนึ่งในศิลปิน “BAB2018” ผ่านศิลปะที่มีหัวใจหลักเป็นผู้ชม”, <https://www.baanlaesuan.com/87116/design/lifestyle/choi-jeong-hwa>.

ภาพที่ 31 Choi Jeong Hwa “Flower Tree 2008”

ที่มา: HSC Visual Art Resources, “Flower Tree 2008”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://hscvisualartresources.files.wordpress.com/2012/06/choi_jeong_hwa_flower_tree2-s.jpg

ภาพที่ 32 Choi Jeong Hwa “Happy Happy 2009”

ที่มา: HSC Visual Art Resources, “Happy Happy 2009”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://hscvisualartresources.files.wordpress.com/2012/06/la03.jpg?w=202&h=300>

ภาพที่ 33 Choi Jeong Hwa “Alchemy”

ที่มา: The Artling, “Alchemy”, เข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก

https://ik.imagekit.io/theartling/p/products/Product/0a41de070ed54f5cb90b9a3cda6889a8.jpg?tr=cm-pad_resize,w-611,h-611,bg-FFFFFF

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียต่อการสร้างสรรค์งาน

ชื่อ/ผลงานศิลปะ	วิเคราะห์ผลงานศิลปะ			แนวทาง/แนวคิด ที่มีต่อการ สร้างสรรค์งาน
	แนวความคิด	รูปแบบ	เทคนิค	
“แบงก์ดิน” ชลุต นิมเสมอ	ศิลปะก็เหมือนกับสินค้าแบงก์ดินทั่ว ๆ ไปที่ผู้คนจะซื้อหาไป ด้วยราคาถูก ๆ	- งานสื่อผสม รูปแบบกึ่งนามธรรม - ใช้ผลงานศิลปะกึ่งนามธรรมอื่นๆ มา รวบรวมกันเกิดเป็น ผลงานใหม่	งานประติมากรรม และผสมผสานงาน จิตรกรรม	- ด้านแนวคิด เนื้อหาการทำงาน กับศิลปะที่ไม่ จำเป็นต้องเข้าถึง ยาก - การนำรูปทรง ของผลงานศิลปะ ชิ้นอื่นมาใช้สร้าง เนื้อหา - เป็นงานสื่อผสม รูปแบบกึ่ง นามธรรม - การจัดวางแปร ผันตามพื้นที่
“Ville Fantôme” Bodys Isek Kingelez	จำลองโมเดลเมืองทางยุโรปในมุมมองความจริงของสังคมในประเทศ และต้องการแสดงออกสะท้อนสิ่งที่คิดผลงาน เพื่อเปิดโลกของตนผ่านโมเดลเมืองจำลอง	- งานสื่อผสม - การจำลองลักษณะ รูปทรงของสิ่งปลูกสร้าง อาคารต่างๆ	ตัด ต่อ ประกอบ สร้างรูปทรง จาก กระดาษ พลาสติก และวัสดุทั่วไป	- ด้านรูปแบบการ ประกอบสร้าง เมืองจำลอง - ด้านเทคนิคการ นำวัสดุทั่วไปมา สร้างสรรค์ ยึดติด ประกอบสร้างเป็น ผลงานสื่อผสม
“Hubble Bubble 2010” Choi Jeong Hwa	การเพื่องฟูของพลาสติกการส่งสัญญาณของสิ่งแวดล้อม ที่แสดงออกถึงทัศนคติของสังคม	- งานสื่อผสม - จัดวางบนพื้นที่ขนาดใหญ่ และสีสันสดใในการแสดงออก โดยให้ ผู้ชมผลงานได้เดินผ่าน และมีประสบการณ์ร่วม	ยึดโยง มัดติด ประกอบสร้าง รูปทรง โดยวัสดุที่ หาได้จากรอบตัว	- ด้านรูปแบบ การ ใช้สีส้มของวัสดุ เป็นตัวแสดงออก - ด้านแนวคิด การ เลือกใช้วัสดุ หรือ สิ่งของเหลือใช้มา สร้างเนื้อหาให้กับ ผลงาน
สรุป ผู้วิจัยได้อธิพลด้านแนวคิดและเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปะทั้ง 3 ท่านในมุมมองด้านต่างๆ มาประยุกต์ใช้ ด้านรูปแบบได้รับแนวทางเป็นมาจากศิลปิน Bodys Isek Kingelez ในด้านการเลือกใช้วัสดุต่างๆ ได้รับแนวทางมาจากศิลปิน Choi Jeong Hwa เป็นแนวทางให้การสร้างสรรค์ผลงาน				

จากการทบทวนวรรณกรรมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ทั้งหมด กลุ่มงานวิทยานิพนธ์ชื่อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่” โดยมีแนวความคิด ต้องการสร้างกรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ผ่านมุมมองความหลากหลายขององค์ประกอบต่างๆ ทั้งสวยงาม และเสื่อมโทรม โดยใช้วัสดุเหลือใช้ต่างๆ มาสร้างสรรค์กรุงเทพฯ ผ่านร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสันทันของวัสดุเหลือใช้และขยะในพื้นที่เป็นตัวถ่ายทอดความรู้สึก นำมาผสมผสานให้เกิดรูปทรงปริมาตรที่สร้างสรรค์ตามจินตนาการผ่านรูปแบบผลงานประติมากรรมสื่อผสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงาน “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่” ที่แสดงถึงกรุงเทพฯ ในมุมมองความจริงใหม่ จากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย และได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงถึงอิทธิพลที่ได้จากงานศิลปกรรม เพื่อนำมาประกอบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ จึงได้กำหนดระยะเวลาดำเนินงานและกระบวนการสร้างสรรค์เป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. รูปแบบของงานสร้างสรรค์
3. วิธีการดำเนินงาน
4. รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน
5. วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน
6. เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ

1. แนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

กรุงเทพฯ ถูกออกแบบสร้างสรรค์ด้วยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ จากผู้คนที่อาศัยอยู่เป็นตัวสะท้อนตัวตนของเมืองที่มีรูปแบบการผสมผสานบนพื้นฐานความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน การบริโภคอย่างไม่สิ้นสุด และการก่อสร้างอย่างไม่หยุดพักของเมือง ได้ก่อให้เกิดวัสดุต่างๆ ที่เหลือจากกิจกรรมเหล่านี้ไว้จำนวนมาก ได้ส่งผลทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์กรุงเทพฯ ในความจริงใหม่ผ่านมุมมองความหลากหลายขององค์ประกอบต่างๆ ทั้งสวยงาม และเสื่อมโทรม โดยใช้วัสดุต่างๆ เหล่านี้มาสร้างสรรค์กรุงเทพฯ ผ่านร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสนของวัสดุเป็นตัวถ่ายทอดความรู้สึก นำมาผสมผสานให้เกิดรูปทรงปริมาตรที่สร้างสรรค์ตามจินตนาการผ่านรูปแบบผลงานประติมากรรมสื่อผสม

2. รูปแบบของงานสร้างสรรค์

ผลงานสื่อผสม โดยใช้วัสดุเหลือใช้ ขยะ และเศษวัสดุก่อสร้างที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ ของผู้คนในกรุงเทพฯ โดยสื่อสารผ่านร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีสนของวัสดุ จัดวางองค์ประกอบสร้างสรรค์รูปทรงขึ้นใหม่ด้วยวิธีการตัดแต่ง ยึดติด ประกอบสร้าง และตกแต่งด้วยเทคนิคจิตรกรรมแสดงออกถึงความหลากหลายของกรุงเทพฯ ผ่านวัสดุเหลือใช้ต่างๆ เหล่านี้ โดยมีจำนวนทั้งหมด 1 ชุดผลงาน

3. วิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษาค้นคว้ารูปแบบการวางผังเมืองของกรุงเทพฯ เขต ย่าน และชุมชนต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้สร้างสรรค์ผลงาน

2. ศึกษาเทคนิคการประกอบวัสดุเป็นรูปทรง และการเลือกใช้จุดเด่นของวัสดุต่างๆ

3. รวบรวมข้อมูล จุดบันทึก และสังเกตรูปแบบศิลปะต่างๆ รวมถึงประสบการณ์ตรงจากผู้คนในกรุงเทพฯ

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์-สังเคราะห์

5. ค้นหาวัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน

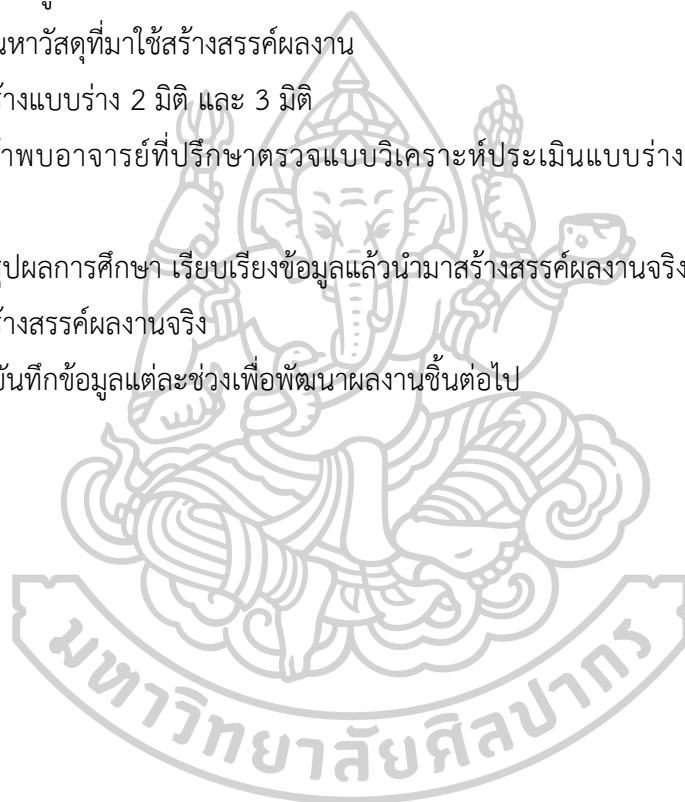
6. สร้างแบบร่าง 2 มิติ และ 3 มิติ

7. เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแบบวิเคราะห์ประเมินแบบร่างและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

8. สรุปผลการศึกษา เรียบเรียงข้อมูลแล้วนำมาสร้างสรรค์ผลงานจริง

9. สร้างสรรค์ผลงานจริง

10. บันทึกข้อมูลแต่ละช่วงเพื่อพัฒนาผลงานชิ้นต่อไป

4. รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานปี 2562

รายละเอียดในการดำเนินงาน	เดือน/2562				
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พัฒนาแนวคิดรูปแบบและเทคนิคในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์					

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงานปี 2563

รายละเอียดในการดำเนินงาน	เดือน/2563					
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
เสนอหัวข้อสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ แนวคิด และแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน กับกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา						
เสนอแบบร่างผลงานกับคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และเริ่มปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงาน						
เสนอความคืบหน้าผลงานกับคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่อง						
เสนอความคืบหน้าผลงานกับคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา และปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานให้สมบูรณ์ คณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา คัดเลือกผลงานเพื่อใช้ในการจัดนิทรรศการ						
แสดงนิทรรศการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Online) ของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ศึกษา รุ่นที่ 10						
สอบวิทยานิพนธ์โดยคณะกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก						
ปรับปรุงรูปเล่มวิทยานิพนธ์						

5. วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการข้อมูล

1. สมุดบันทึก สมุดวาดเส้น
2. คอมพิวเตอร์
3. ดินสอ ปากกา
4. กล้องถ่ายภาพ

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

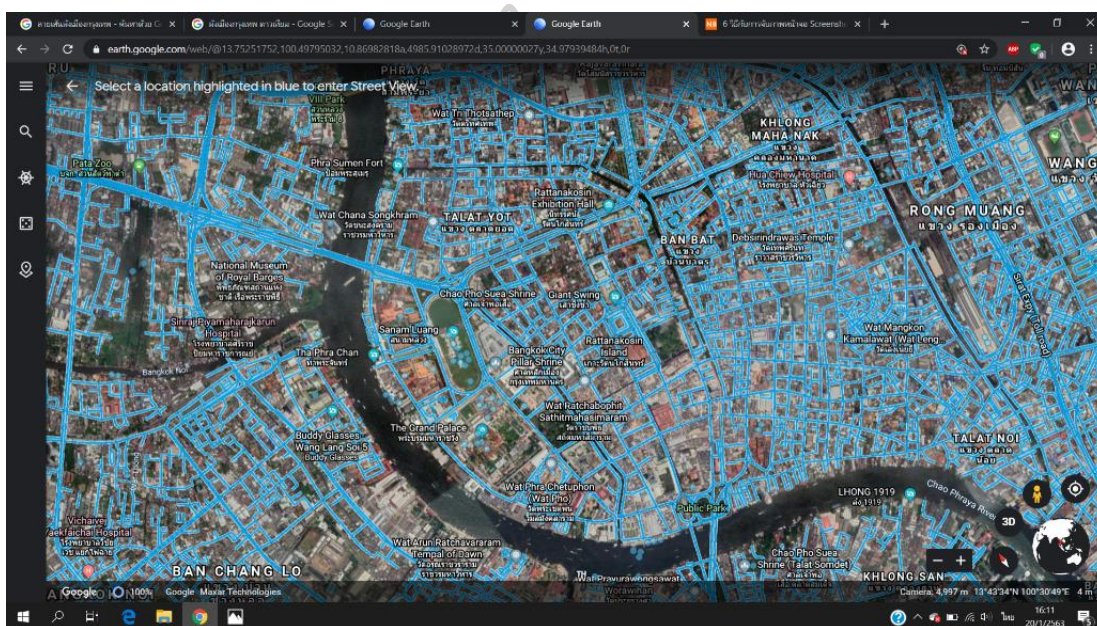
1. สิ่งของเหลือใช้
2. วัสดุก่อสร้าง
3. ขยะ
4. วัสดุทั่วไปอื่นๆ
5. กรรไกร
6. คีมตัดโลหะ
7. คีมหนีบ
8. มีดคัตเตอร์
9. ไขควง
10. กาวอีพอกซี AB
11. กาวร้อน
12. เทปกาว
13. สีอะคริลิก
14. ฟู่กัน
15. อีพอกซีปั้น AB
16. เรซิน

6. เทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการ

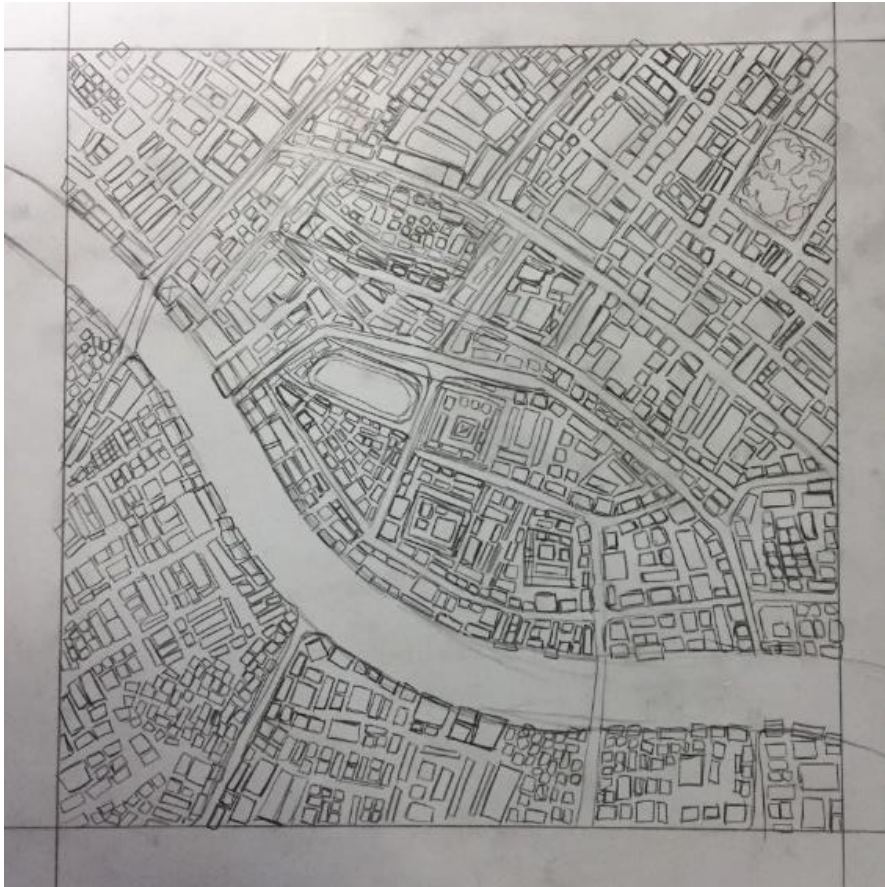
6.1 เขียนแบบร่าง 2 มิติ

เขียนแบบลายเส้นดินสอลงบนกระดาษในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส โดยได้รับแรงบันดาลใจต้นแบบการวางตำแหน่งพื้นที่ และรายละเอียดมาจากกรุงเทพฯ ชั้นในตรงส่วนโค้งของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้แหล่งข้อมูลภาพมุมสูงของพื้นที่ในส่วนนี้จาก Google earth เป็นหลักในการร่างแบบลายเส้น แล้วเพิ่มเติมตำแหน่งความเป็นไปได้ของหน่วยวัสดุต่างๆ ในผลงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 34 แหล่งข้อมูลภาพมุมสูงจาก Google earth
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก

<https://earth.google.com/web/@13.75698736,100.49181623,4.34033235a,5996.69058958d,35.00000027y,34.97520259h,0t,0r>

ภาพที่ 35 แบบร่าง 2 มิติ
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2563

6.2 สร้างแบบร่าง 3 มิติ

หลังจากได้แบบร่างลายเส้น 2 มิติแล้ว นำแบบลายเส้นนั้นคัดลอกลงบนแผ่นพลาสติกแข็ง สำหรับเป็นฐานในการปั้น แล้วจึงใช้ดินน้ำมันปั้นลงไปตามมุมมองของกรุงเทพฯ ที่ต้องการสื่อสารตาม เนื้อหาให้เห็นภาพรวมของมิติในผลงาน เพื่อปรับแก้ไขก่อนที่จะถึงขั้นตอนการลงมือปฏิบัติจริง

ภาพที่ 36 แบบร่าง 3 มิติ

ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2563

6.3 ขยายแบบขนาดเท่าจริง

นำแบบลายเส้น 2 มิติที่ได้ร่างไว้ ไปเข้าเครื่องถ่ายเอกสารขนาดใหญ่ เพื่อขยายอัตราส่วนให้เท่ากับพื้นที่ทำงานจริงคือ 3 x 3 เมตร หลังจากขยายแล้วนำแบบติดตั้งลงบนพื้นที่ทำงานจริง ใช้เทปกาวติดยึดขอบลงบนพื้นให้รอบแบบขยาย

ภาพที่ 37 แบบขยายเท่าจริงขนาด 3 x 3 เมตร

ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2563

6.4 เตรียมรวบรวมวัสดุในการสร้างสรรค์

ออกค้นหารวบรวมวัสดุตามแหล่งพื้นที่ต่างๆ ในกรุงเทพฯ เป็นวัสดุที่เหลือจากการก่อสร้าง ข้าวของเครื่องใช้ที่เสียหาย สิ่งของเหลือใช้ รวมถึงขยะจากการอุปโภค และบริโภคในพื้นที่ต่างๆ ของ กรุงเทพฯ โดยใช้หลักในการเลือกวัสดุจากรูปทรงที่สามารถนำมาสร้างสรรค์ให้เข้ากับเนื้อหาของผลงาน

ภาพที่ 38 วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน กองเศษไม้ที่เหลือจากการก่อสร้างในกรุงเทพฯ
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 39 วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน ข้าวของเครื่องใช้ที่เสียหายชำรุด
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 40 วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน แผ่นสังกะสี โครงลวดตาราง โครงพลาสติก
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

6.5 เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

วิธีการในการสร้างสรรค์ส่วนมากจะเป็นการตัดแยกออกแล้วประกอบติดเข้าไปใหม่ เพื่อประกอบสร้างรูปทรงใหม่จากวัสดุที่ต่างกัน อุปกรณ์จึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ และมีความหลากหลายเพื่อให้รองรับกับทุกวัสดุ ส่วนที่หนึ่งคืออุปกรณ์ในการตัด เช่น กรรไกร กรรไกรตัดโลหะ คีมตัดลวด มีดคัตเตอร์ เป็นต้น ส่วนที่สองคืออุปกรณ์ในการติด เช่น การร่อน กาวยาง กาวอีพ็อกซี กาวติดโลหะ เป็นต้น

ภาพที่ 41 อุปกรณ์ที่นำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

6.6 ประกอบสร้างชิ้นงาน

เมื่อเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มขั้นตอนการประกอบสร้างรูปทรงของชิ้นงาน เนื่องจากผลงานมีขนาดใหญ่เป็น 1 ชุดผลงาน จึงต้องมีรายละเอียดของชิ้นงานขนาดย่อยจำนวนมาก เมื่อนำมาประกอบรวมกันทุกหน่วยชิ้นงานแล้วจึงจะได้ภาพรวมผลงานขนาดใหญ่ทั้งหมด โดยสามารถเริ่มการประกอบชิ้นงานแต่ละชิ้นได้จากการจำแนกชิ้นส่วน ใช้ขนาดใหญ่มาเป็นโครงสร้างหลัก แล้วจึงนำชิ้นส่วนย่อยที่เล็กรองลงมาประกอบเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์รูปทรงชิ้นงานขึ้นมาใหม่ โดยคำนึงถึงหลักองค์ประกอบศิลป์ และเลือกใช้วัสดุที่มีพื้นผิว และสีที่ต่างกัน เพื่อเพิ่มความหลากหลาย

จากข้างต้นจำแนกรูปแบบการสร้างสรรค์ของวัสดุแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามเนื้อหาได้ ดังนี้

- 6.5.1 กลุ่มพื้นที่ศิวิไล
- 6.5.2 กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม
- 6.5.3 กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน

ภาพที่ 42 ชิ้นงานบางส่วนที่ประกอบแล้ว

ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

6.6.1 กลุ่มพื้นที่ศิวิไล

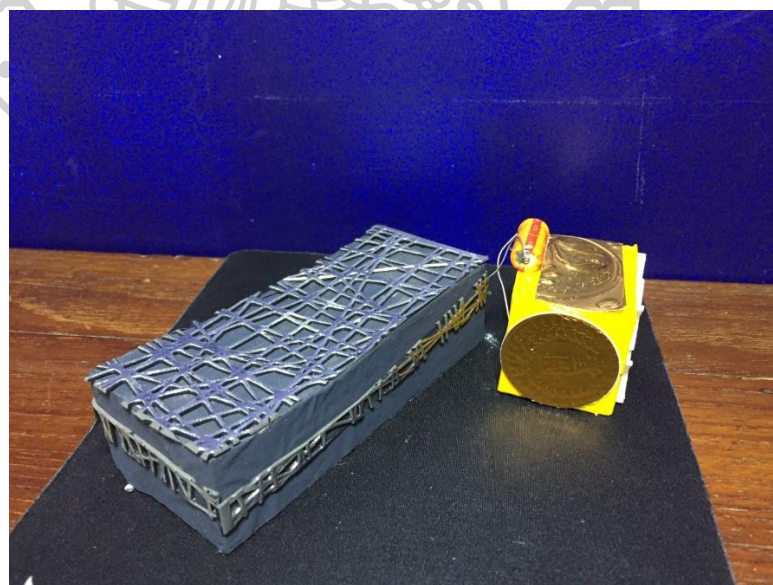
เป็นพื้นที่ส่วนที่มีความเจริญทันสมัย รูปทรงของวัสดุจะมีรูปทรงสูงแทนตัวอาคารสูง สำนักงาน ย่านธุรกิจต่างๆ และอีกส่วนจะอยู่ในพื้นที่ตรงกลางที่มีความงามของกรุงเทพฯ ดั้งเดิม โดยใช้สีสันทัน และพื้นผิวที่แวววาวของวัสดุในการแสดงออก และได้นำวัสดุขยะของเหลือใช้ ในพื้นที่สีลม สุขุมวิท อโศก และพระนคร มาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 43 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิวิไลที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 44 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิวไลที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 45 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิวไลที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 46 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิลปะที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 47 ภาพรวมชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ศิลปะที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

6.6.2 กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม

พื้นที่ชุมชนเก่า หรือ พื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา ซึ่งจะแทรกอยู่ในทุกซอกมุมของกรุงเทพฯ การเลือกใช้วัสดุที่มีข้อจำกัดในการสร้างที่อยู่อาศัยของผู้คนเหล่านี้ ส่งผลทำให้วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์มีการแสดงออกถึงอารมณ์ความเสื่อมโทรมได้โดยตรงในตัวองวัสดุ ซึ่งวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานนั้นได้มาจาก พื้นที่ชุมชนแออัดชุมชนโรงหมู และสลัมคลองเตย

ภาพที่ 48 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 49 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

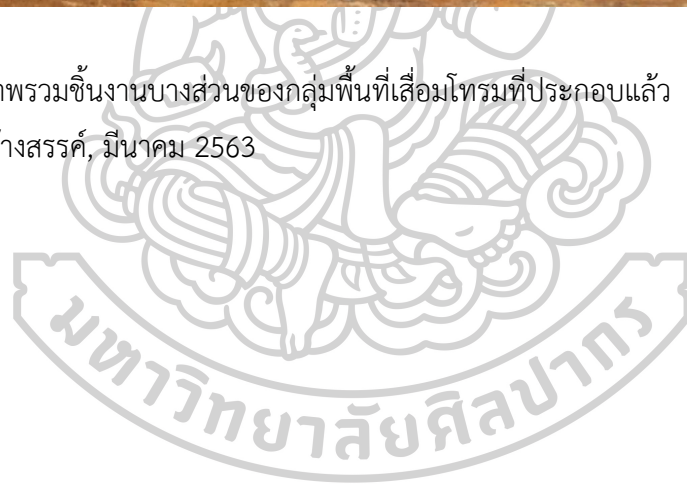
ภาพที่ 50 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เชื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 51 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เชื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 52 ภาพรวมชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรมที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

6.6.3 กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน

พื้นที่ที่มีความหลากหลายของปัจจัยต่างๆ ในด้านความเป็นอยู่ที่มีการผสมระหว่างความเจริญ และเสื่อมโทรม มีการก่อสร้างขึ้นใหม่ และทุบทำลายในเวลาเดียวกัน เป็นกรุงเทพฯ ในส่วนใหญ่ที่ผู้คนที่ดำรงชีวิตอาศัยอยู่ วัสดุที่นำมาใช้จึงเน้นไปที่ข้าวของเครื่องใช้ หรือ สิ่งของเหลือใช้ต่างๆ ที่มาจากผู้คนในกรุงเทพฯ นำมาผสมผสานประกอบสร้างรูปทรงขึ้นใหม่ โดยที่วัสดุต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเศษเหล็ก พลาสติกอื่นๆ มาจากพื้นที่บริเวณคลองสานที่เป็นชุมชนที่มี การผสมผสาน ระหว่างความเสื่อมโทรมกับความเจริญ

ภาพที่ 53 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ผสมผสานที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 54 ชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ผสมผสานที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

ภาพที่ 55 ภาพรวมชิ้นงานบางส่วนของกลุ่มพื้นที่ผสมผสานที่ประกอบแล้ว
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มีนาคม 2563

6.7 จัดวางชิ้นงานทั้งหมดลงบนแบบขยายพื้นที่จริง

จากที่ได้สร้างแบบร่าง 3 มิติไว้ในเบื้องต้น จึงได้เห็นภาพรวมเมื่อนำชิ้นงานจริงลงไปวางตามตำแหน่งต่างๆ บนพื้นที่ 3 x 3 เมตร ของผลงานตามเนื้อหาที่ได้กล่าวมา แต่จะมีการปรับเปลี่ยนบ้างตามความเหมาะสมของวัสดุที่เลือกใช้ เพื่อความสมบูรณ์ของผลงาน

ภาพที่ 56 ชิ้นงานที่จัดวางลงบนแบบขยายพื้นที่จริง
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, เมษายน 2563

6.8 เพิ่มเติมพื้นหลังของผลงาน

พื้นหลังของผลงานเป็นส่วนที่เพิ่มเติมขึ้นเพื่อความสมบูรณ์ของผลงาน และเพื่อการนำเสนอในรูปแบบออนไลน์ การลงสีพื้นหลังจึงสร้างให้เหมือนท้องฟ้าในตอนใกล้ค่ำเพื่อส่งให้ตัวผลงานเด่นชัดขึ้น

ภาพที่ 57 การลงสีสร้างพื้นหลังผลงาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, เมษายน 2563

ภาพที่ 58 พื้นหลังผลงาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, เมษายน 2563

6.9 เพิ่มเติมสีในส่วนของแม่น้ำของผลงาน

เพิ่มเติมสีในส่วนของแม่น้ำเป็นสีน้ำเงินเข้ม เพื่อความสมบูรณ์ของผลงาน

ภาพที่ 59 การลงสีในส่วนแม่น้ำผลงาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, เมษายน 2563

ภาพที่ 60 สีในส่วนแม่น้ำผลงาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, เมษายน 2563

6.10 ผลงานสมบูรณ์

ภาพรวมผลงานที่จัดวางองค์ประกอบตามแบบที่วางไว้ และติดตั้งสมบูรณ์

ภาพที่ 61 สีในส่วนแม่น้ำผลงาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, พฤษภาคม 2563

ภาพที่ 62 ผลงานสมบูรณ์
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, พฤษภาคม 2563

ภาพที่ 63 ผลงานสมบูรณ์
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, พฤษภาคม 2563

บทที่ 4

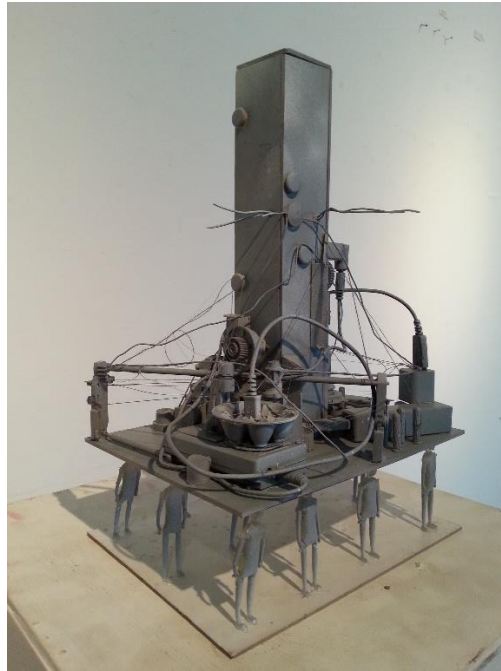
ผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ นำเสนอเรื่องราวความหลากหลายของกรุงเทพฯ ผ่าน ร่องรอย ลวดลาย พื้นผิว และสีของวัสดุเป็นตัวแสดงออกมุมมองความรู้สึกที่มีต่อกรุงเทพฯ ซึ่ง ผลงานชุดนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิดและเทคนิค ได้ส่งผลกระทบต่อแนวคิดที่นำไปสู่การพัฒนาด้านเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ คิดค้นรูปแบบการนำเสนอใหม่ๆ สู่กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาและแก้ไขข้อผิดพลาดอย่างเป็นขั้นตอน เกิดเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรีย์ะใหม่” การวิเคราะห์การสร้างสรรค์นั้นจึงถูกแบ่งเป็น ออกเป็น 2 ช่วงเวลา ดังต่อไปนี้

1. ช่วงพัฒนาแนวความคิดและเทคนิค
2. ช่วงวิทยานิพนธ์
3. สรุปผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์

1. ช่วงพัฒนาแนวความคิดและเทคนิค

ในการสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนทำวิทยานิพนธ์ มีแรงบันดาลใจและแนวคิดที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวของเมือง โดยการทดลองใช้วัสดุต่างๆ และเทคนิคที่สามารถสร้างอารมณ์ความรู้สึก เป็นการทดลองอย่างอิสระของการสร้างสรรค์เพื่อค้นหาความน่าสนใจของวัสดุต่างๆ ที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ได้ ซึ่งกลายเป็นแรงบันดาลใจที่นำไปสู่แนวคิดและกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ต่อไป

ภาพที่ 64 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่1
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, 2558

ภาพที่ 65 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่2
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, 2558

ภาพที่ 66 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่3
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, 2559

ภาพที่ 67 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขั้นที่3
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, 2559

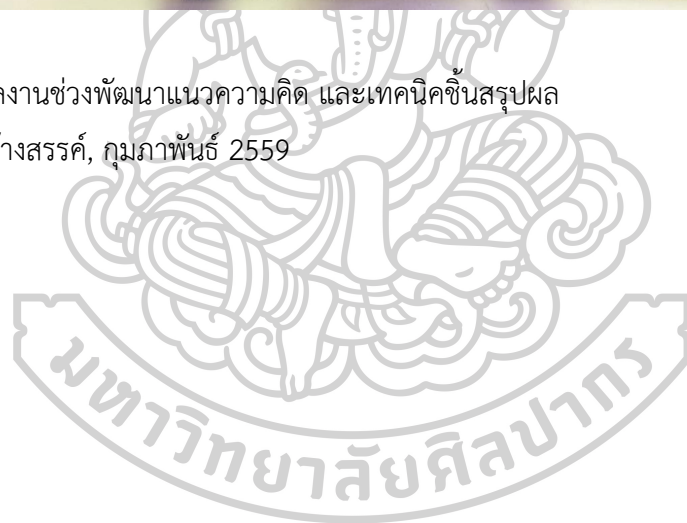
ภาพที่ 68 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขึ้นรูปผล
 ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2559

ภาพที่ 69 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขึ้นรูปผล
 ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2559

ภาพที่ 70 ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิคขึ้นรูปผล
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, กุมภาพันธ์ 2559

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ผลงานช่วงพัฒนาแนวความคิด และเทคนิค

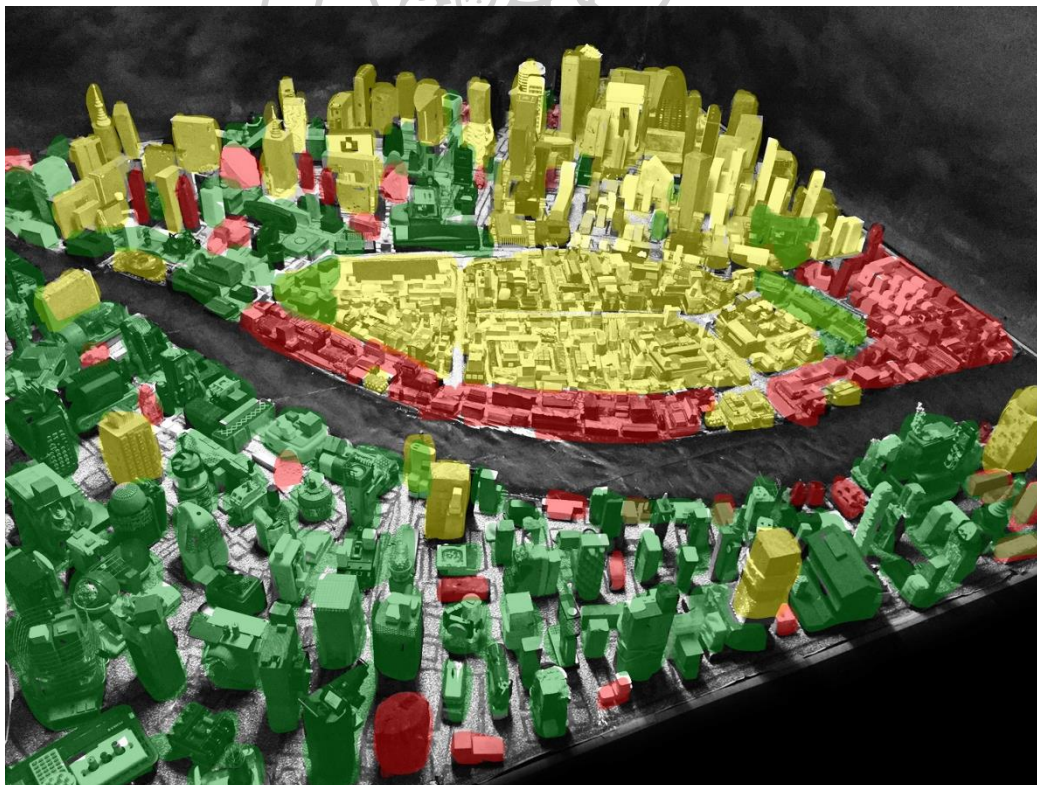
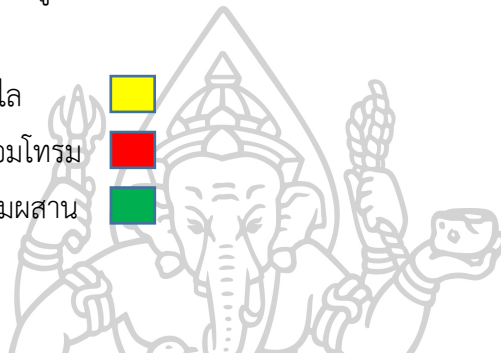
ลำดับผลงาน	ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นสรุปผล
ภาพผลงาน				
ด้านแนวความคิด	เมืองที่มีผู้คนแบกรับไว้ ไม่ว่าเมืองนั้นจะมีสภาพอย่างไร ก็ล้วนเกิดจากผู้คนเองเช่นกันที่มีส่วนในการสร้างเมืองแห่งนี้	ผู้คนที่กับเมืองนั้นคือสิ่งเดียวกัน ผู้คนสะท้อนเมือง เมืองก็สะท้อนผู้คน	การแก่งแย่งเพื่อที่จะขึ้นไปอยู่ในจุดสูงสุดของผู้คนในสังคม	เมืองที่สร้างขึ้นด้วยการทดลองวัสดุต่างๆ ที่อยู่รอบตัว โดยตั้งอยู่บนแผ่นกระเบื้องปูพื้น เสมือนการใช้ชีวิตของผู้คนที่เดินทางใช้ชีวิตอยู่ในเมือง
ด้านขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์	สร้างโครงร่างอาคาร แล้วนำวัสดุเหลือใช้เข้าไปประกอบ ปั้นต้นแบบคนขึ้นแล้วทำพิมพ์หล่อ ขึ้นงานเรซินออกมา ประกอบตามจำนวน	หล่อโมเดลฟิกเกอร์คนออกมาตามจำนวนที่ต้องการ แล้วนำมาประกอบสร้างเป็นโครงสร้างของอาคาร	หล่อโมเดลฟิกเกอร์คนออกมาตามจำนวนที่ต้องการ เพิ่มเติมสีลงในตังฟิกเกอร์คน แล้วสร้างพื้นที่สำหรับใช้วางตำแหน่งฟิกเกอร์ ลงสีโดยใช้น้ำยาคิดจากการมองมุมสูงของเมือง	ประกอบวัสดุและจัดองค์ประกอบชิ้นงานย่อยๆ ในแต่ละแผ่นกระเบื้อง แล้วนำชิ้นงานแต่ละแผ่นมาประกอบเข้าด้วยกัน แล้วจัดองค์ประกอบในภาพรวม
ด้านรูปแบบและทักษะการแสดงผล	สื่อผสม ใช้วัสดุ และโมเดลฟิกเกอร์คน เป็นตัวสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก	ประติมากรรม ที่ใช้การซ้ำของจำนวน เพื่อสร้างความรู้สึก	สื่อผสม ใช้โมเดลฟิกเกอร์คน เป็นตัวสื่อสารความรู้สึก อยู่บนพื้นที่ที่เขียนจำลองเป็นเมืองขึ้นมา	สื่อผสม ผลงานแสดงออกให้เห็นพื้นผิวและสีของวัสดุโดยตรง เพิ่มเติมด้วยฟิกเกอร์โมเดลคน เพื่อเพิ่มประเด็นเนื้อหา โดยจัดวางแบบปรับเปลี่ยนได้อิสระ
ด้านเทคนิควิธีการ	ใช้การยึดติด ประกอบสร้างรูปทรงจากวัสดุ และงานประติมากรรม	ใช้การยึดติด ประกอบกันของงานประติมากรรมชิ้นเล็กๆอื่นๆ เข้าด้วยกัน	ในการยึดติด ประกอบกันของงานประติมากรรม และเพิ่มเติมด้วยงานจิตรกรรม	ประติมากรรม โดยรายละเอียดของงานส่วนใหญ่ ใช้ปูนปลาสเตอร์สร้างพื้นผิว และเพิ่มเติมด้วยการลงสีตามจุดต่างๆ บนผลงาน

2. ช่วงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุดผลงาน แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม

สร้างสรรค์งานโดยนำเรื่องราวของกรุงเทพฯ ที่ตัวผู้วิจัยเองอาศัยอยู่ เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ โดยนำความรู้สึกที่มีต่อกรุงเทพฯ มาแสดงออกผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ โดยใช้วัสดุที่เหลือใช้ในกรุงเทพฯ เป็นตัวสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก ผู้วิจัยจึงนำเนื้อหาดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานสื่อผสม ผ่านรูปแบบของกรุงเทพฯ ในมุมมองความจริงใหม่ของตนเอง ด้วยเทคนิคการตัดต่อ ยึดติด ประกอบรูปทรงของวัสดุ ในรูปแบบผลงานสื่อผสม จำนวน 1 ชุดผลงาน

โดยสามารถจำแนกรูปแบบการสร้างสรรค์ตามเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ได้ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 กลุ่มพื้นที่ศิริไล
- 2.2 กลุ่มพื้นที่เสียมโทรม
- 2.3 กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน

ภาพที่ 71 ภาพแสดงตำแหน่งจำแนกการแบ่งกลุ่มตามเนื้อหาของผลงานวิทยานิพนธ์

ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

2.1 กลุ่มพื้นที่ศิวิไล

เป็นพื้นที่ส่วนที่มีความเจริญทันสมัย รูปทรงของวัสดุจะมีรูปทรงสูงแทนตัวอาคารสูง สำนักงาน ย่านธุรกิจต่างๆ และอีกส่วนจะอยู่ในพื้นที่ตรงกลางที่มีความงามของกรุงเทพฯ ดั้งเดิมที่มีความสำคัญเป็นแลนด์มาร์คของกรุงเทพฯ

ภาพที่ 72 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิวิไล
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 73 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิวิไล
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 74 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิริไล
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 75 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ศิริไล
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

2.2 กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม

พื้นที่ชุมชนเก่า หรือ พื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่มีความแออัดของผู้คนที่อยู่อาศัยอย่างไม่มีทางเลือกมากนัก จากการเลือกใช้วัสดุที่มีข้อจำกัดในการสร้างที่อยู่อาศัยของผู้คนเหล่านี้ ซึ่งจะแทรกอยู่ในทุกซอกมุมของกรุงเทพฯ

ภาพที่ 76 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 77 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 78 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 79 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่เสื่อมโทรม
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

2.3 กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน

พื้นที่ที่มีความหลากหลายของปัจจัยต่างๆ ในด้านความเป็นอยู่ที่มีการผสมระหว่างความเจริญ และเสื่อมโทรม เป็นพื้นที่ชุมชนการค้าต่าง ๆ อาคารพาณิชย์ธุรกิจขนาดย่อมๆ อยู่รวมกัน มีการก่อสร้างขึ้นใหม่ และทลายทำลายในเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 80 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 81 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน
ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 82 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน
 ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ภาพที่ 83 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ กลุ่มพื้นที่ผสมผสาน
 ที่มา: โดยผู้สร้างสรรค์, มิถุนายน 2563

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

กลุ่มผลงาน	กลุ่มที่ 1 พื้นที่คิวไล	กลุ่มที่ 2 พื้นที่เสื่อมโทรม	กลุ่มที่ 3 พื้นที่ผสมผสาน	ภาพรวม ผลงาน
ภาพผลงาน				
ด้าน แนวความคิด	เป็นพื้นที่ส่วนที่มีความเจริญทันสมัย รูปทรงของวัสดุจะมีรูปทรงสูงแทนตัวอาคารสูงสำนักงาน ย่านธุรกิจต่างๆ และอีกส่วนจะอยู่ในพื้นที่ตรงกลางที่มีความงามของกรุงเทพฯ ดั้งเดิมที่มีความสำคัญเป็นแลนด์มาร์คของกรุงเทพฯ	พื้นที่ที่ชุมชนเก่า หรือ พื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่มีความแออัดของผู้คนที่อยู่อาศัยอย่างไม่มีทางเลือกมากนัก จากการเลือกใช้วัสดุที่มีข้อจำกัดในการสร้างที่อยู่อาศัยของผู้คนเหล่านี้ ซึ่งจะแทรกอยู่ในทุกซอกมุมของกรุงเทพฯ	พื้นที่ที่มีความหลากหลายของปัจจัยต่างๆ ในด้านความเป็นอยู่ที่มีการผสมระหว่างความเจริญ และเสื่อมโทรม เป็นพื้นที่ชุมชนการค้าต่างๆ อาคารพาณิชย์ธุรกิจขนาดย่อมๆ อยู่รวมกัน มีการก่อสร้างขึ้นใหม่และทุบทำลายในเวลาเดียวกัน	กรุงเทพฯ ในมุมมองที่คุ้นเคย อันมีโค้งแม่น้ำเจ้าพระยาทอดผ่านตรงกลาง เป็นภาพกว้างของกรุงเทพฯ ที่จดจำได้อย่างชัดเจน
ด้าน ขั้นตอน และ กระบวนการ สร้างสรรค์	ค้นหารวบรวมวัสดุโดยเน้นไปที่ทรงสูง นำมาตัดต่อ ยึดติด ประกอบสร้างรูปทรงโดยใช้หลักองค์ประกอบศิลป์	ค้นหารวบรวมวัสดุ นำมาตัดต่อ ยึดติด ประกอบสร้างรูปทรงโดยใช้หลักองค์ประกอบศิลป์	ค้นหารวบรวมวัสดุ นำมาตัดต่อ ยึดติด ประกอบสร้างรูปทรงโดยใช้หลักองค์ประกอบศิลป์	ออกแบบภาพรวมแล้วคัดเลือกวัสดุมาประกอบที่ละชิ้น ตามการกำหนดของพื้นที่ ที่ออกแบบไว้แล้วจัดวางชิ้นส่วนที่ละชิ้นลงตามตำแหน่งจนเต็มพื้นที่
ด้าน รูปแบบ และทักษะ การ แสดงออก	สื่อผสม โดยเน้นไปที่วัสดุทรงสูง เลือกพื้นผิวที่แวววาวของวัสดุ และเพิ่มสีส้ม เพื่อแสดงความรู้สึก	สื่อผสม โดยเน้นไปที่วัสดุที่แสดงออกถึงอารมณ์ ความเสื่อมโทรมได้ โดยตรงจากตัวพื้นผิวและสีส้มของวัสดุเดิม	สื่อผสม ผสมผสานวัสดุต่างชนิดเข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มความหลากหลายให้กับรูปทรงชิ้นงาน	สื่อผสม จัดวางตามรูปแบบที่วางไว้ มีการจัดการวัสดุและรายละเอียดเพิ่มเติม ผสมผสานพื้นผิว และสีส้มให้เกิดความน่าสนใจ
ด้าน เทคนิค วิธีการ	รวบรวมวัสดุที่น่าสนใจ จัดการคัดเลือกแล้วตัดต่อ ยึดติด ประกอบรูปทรงชิ้นใหม่ โดยใช้รายละเอียดเดิมของวัสดุให้เกิดความน่าสนใจ	รวบรวมวัสดุที่น่าสนใจ จัดการคัดเลือกแล้วตัดต่อ ยึดติด ประกอบรูปทรงชิ้นใหม่ โดยใช้รายละเอียดเดิมของวัสดุให้เกิดความน่าสนใจ	รวบรวมวัสดุที่น่าสนใจ จัดการคัดเลือกแล้วตัดต่อ ยึดติด ประกอบรูปทรงชิ้นใหม่ โดยใช้รายละเอียดเดิมของวัสดุให้เกิดความน่าสนใจ	รวบรวมวัสดุที่น่าสนใจ จัดการคัดเลือกแล้วตัดต่อ ยึดติด ประกอบรูปทรงชิ้นใหม่ โดยใช้รายละเอียดเดิมของวัสดุให้เกิดความน่าสนใจ

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ด้านทัศนธาตุของผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ภาพผลงาน	
สี	ถ้าจะแนกจากชิ้นงานที่ละชิ้นจะพบว่ามีการใช้สีที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นสีจากตัววัสดุเดิม และตกแต่งเพิ่มเติมขึ้นใหม่ แต่พื้นที่สีส่วนใหญ่ที่เห็นได้ชัดเจนคือพื้นที่ส่วนของแม่น้ำ และพื้นที่หลังที่เป็นท้องฟ้า จึงทำให้ภาพรวมของผลงานออกไปในสีโทนเย็น
วัสดุ	วัสดุมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นวัสดุเหลือใช้ที่ไม่สามารถเจาะจงได้เพียงรูปแบบเดียว ทำให้ผลงานสื่อสารออกมาอย่างหลากหลายในด้านของวัสดุ
รูปทรง	ภาพใหญ่ของผลงานจะเป็นรูปทรงพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัส แต่หากพิจารณาลงไปทีละชิ้นงานแต่ละหน่วยแล้วนั้น จะพบเห็นรูปทรงส่วนมากเป็นทรงแท่งปริมาตรสี่เหลี่ยมสูง ต่ำ หลากหลายขนาดทั้งเล็ก และใหญ่เต็มพื้นที่ผลงาน
พื้นที่ว่าง	พื้นที่ว่างที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดของผลงานคือส่วนของแม่น้ำ ที่เป็นแนวยาวลากผ่านผลงานจากมุมหนึ่งไปยังอีกมุมหนึ่ง ทำให้ผลงานถูกแบ่งแยกออกเป็น 2 ส่วนอย่างเห็นได้ชัด
เทคนิค	ชิ้นงานส่วนใหญ่เกิดจากการนำวัสดุที่แตกต่างกันมาประกอบสร้าง ยึดติด ขึ้นรูปทรงใหม่ โดยเน้นพื้นผิววัสดุเดิมที่แสดงออกความรู้สึกได้อย่างชัดเจน และเพิ่มเติมการลงสีในส่วนที่จำเป็นเพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้กับผลงาน

3. สรุปผลการวิเคราะห์การสร้างสรรค์

สรุปตารางวิเคราะห์ผลงานทั้งสองช่วงเวลาผลงานมีการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้นในด้านแนวความคิด และเนื้อหา แต่ยังคงใช้รูปแบบและเทคนิคที่ต่อยอดมาจากช่วงพัฒนาแนวความคิดและเทคนิค ส่งผลให้ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์สามารถเห็นภาพรวมและมิติของงาน โดยใช้จุดเด่นจากการใช้วัสดุที่หลากหลายทำให้ผลงานน่าสนใจ รวมถึงขนาดของชุดงานที่มีผลต่อผู้ชมผลงานทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเมืองมากยิ่งขึ้น แต่ผลงานก็ยังมีจุดด้อยในเรื่องของการควบคุมเอกภาพ เพราะวัสดุที่หลากหลายจำนวนมากนั้นจำเป็นต้องหาวิธีการจัดวางที่เหมาะสมกับองค์ประกอบโดยรวม ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาต่อไป

การนำเสนอผลงานวิทยานิพนธ์เป็นอีกส่วนที่สำคัญ ไม่ใช่เพียงการจัดวางเพียงอย่างเดียวที่ทำให้ผลงานน่าสนใจ ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมการจัดแสงที่เคลื่อนไหวเพื่อให้ผลงานไม่ดูสงบนิ่งจนเกินไป และยังส่งเสริมเนื้อหาที่ว่าด้วยการคงอยู่ของกรุงเทพฯ ผ่านแสงที่เคลื่อนผ่านบนชิ้นงานที่ประกอบสร้างสรรค์ขึ้น

ผลงานวิทยานิพนธ์เป็นผลงานที่ผ่านกระบวนการคิด การทดลองสร้างสรรค์ การค้นหารูปแบบและเทคนิควิธีการ และพัฒนาผลงานมาโดยตลอด ตั้งแต่ทดลองสร้างสรรค์ในช่วงก่อนทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผลงานวิทยานิพนธ์นี้ได้สื่อสารถึงความความหลากหลายของกรุงเทพฯ ผ่านวัสดุจำนวนมากเป็นตัวสะท้อนเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ ไปสู่ผู้ชมผลงานได้ตรงตามที่ผู้วิจัยตั้งเป้าหมายไว้ และใช้พัฒนาตนเอง ศึกษาเรียนรู้ เทคนิควิธีการ และรูปแบบการนำเสนอแบบใหม่ๆ ต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ

ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่นวัตกรรมใหม่” จากการศึกษา ค้นคว้า และสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่องได้สร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจถึงที่มาของ แนวความคิด อันเกิดจากสภาพแวดล้อมบริบททางสังคม การดำรงชีวิตของผู้คนกรุงเทพมหานคร โดย กำหนดขั้นตอนกระบวนการทำผลงานวิทยานิพนธ์ เพื่อบรรลุเป้าหมายทางความคิด ต่อการแสดงออก ถึงวัตถุประสงค์การสร้างสรรคผลงานให้มากที่สุด อีกทั้งองค์ความรู้ที่ได้รับสามารถเป็นประโยชน์ส่งผล การเรียนรู้จากปัญหาในการสร้างสรรค์สู่การพัฒนา และสามารถแก้ไขได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น ส่งผล ให้ผู้สร้างสรรค์พัฒนาการทำงานศิลปะด้านความคิด รูปแบบ และเทคนิค จึงสามารถสรุปผลสัมฤทธิ์ ทางการสร้างสรรคผลงานเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการสร้างสรรค์
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการสร้างสรรค์

การถ่ายทอดถึงกรุงเทพฯที่มีความหลากหลาย การดำเนินชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่เป็นตัว สะท้อนถึงกรุงเทพฯในมุมมองความจริงใหม่ของการสร้างสรรค์อย่างมีสุนทรียะ การศึกษาและ สร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่นวัตกรรมใหม่” ประกอบไป ด้วยผลงานสร้างสรรค์ทั้งหมด 1 ชุดผลงาน เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา ความหลากหลายที่สร้างสรรค์ให้เกิด คุณค่าอย่างมีสุนทรียะใหม่จากวัสดุที่เหลือใช้ จึงมีที่มาของแนวความคิดจากบริบทสังคมที่มีบทบาท ระหว่างผู้คนที่อาศัยอยู่กรุงเทพฯ กับวัสดุเหลือใช้ ด้วยวิธีการศึกษา และสร้างสรรค์ผลงาน ที่ แสดงออกถึงความสัมพันธ์ของรูปทรง ผ่านลวดลาย ร่องรอย พื้นผิว และสีสันทของวัสดุ ด้วยเทคนิค สื่อผสมที่ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ การรับรู้ และเข้าใจ ที่สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการ สร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

จากการศึกษาการแสดงออกถึงแนวความคิดในการเลือกใช้เทคนิคสื่อผสมมาถ่ายทอดผลงาน ทำให้เกิดความสนใจกับการค้นคว้าวัสดุที่มีความหลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการที่แสดงออก ถึงการสร้างผลงานได้อย่างสมบูรณ์ และเกิดความลงตัวในผลงานอย่างที่สุด

ลักษณะของผลงานใช้รูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรมในการถ่ายทอดแนวความคิดการตัดทอน ของรูปทรง และคงไว้บางส่วนที่มีความสำคัญต่อผลงาน อีกทั้งยังนำองค์ความรู้ด้านโครงสร้างทาง

ทัศนศิลป์ และหลักองค์ประกอบศิลป์มาเป็นแนวทางการศึกษา และสร้างสรรค์เพื่อการถ่ายทอดผลงานอย่างมีความสมบูรณ์เหมาะสมกับผลงานวิทยานิพนธ์

2. อภิปรายผลการศึกษา และสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่” จากเนื้อหาของการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุเหลือใช้ที่มาจากผู้คนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ นั้นมีบทบาทต่อสภาพแวดล้อมของสังคมในปัจจุบัน ผลของการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานมีความสอดคล้อง และสัมพันธ์กันเนื่องจากผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา และผลการทำงานสร้างสรรค์อยู่เสมอ ทำให้เข้าใจถึงความหมายต่อการแสดงออกที่ตรงตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จึงเกิดความเป็นเอกภาพในด้านเนื้อหา และผลงานด้านศิลปะอย่างลงตัว

จากการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ได้ทั้งหมด 1 ชุดผลงานโดยการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับผลงานได้อย่างลงตัว ด้วยวิธีดำเนิน การศึกษา และสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถแสดงออกถึงความสัมพันธ์ในเนื้อหา โดยนำเรื่องราวของกรุงเทพฯ ที่ตัวผู้วิจัยเองอาศัยอยู่ เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ โดยนำความรู้สึกที่มีต่อกรุงเทพฯ มาแสดงออกผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ โดยใช้วัสดุที่เหลือใช้ในกรุงเทพฯ เป็นตัวสื่อสารอารมณ์ความรู้สึก กับจินตนาการที่มาจากความหลากหลายของกรุงเทพฯ ในมุมมองความจริงใหม่อย่างมีสุนทรียะภาพ โดยผ่านลวดลาย ร่องรอย พื้นผิว และสีสันทัน ของวัสดุเหลือใช้ วัสดุจากการก่อสร้าง และวัสดุทั่วไปอื่นๆ ด้วยเทคนิคการตัดต่อ ยึดติด ประกอบรูปทรงของวัสดุ ที่ได้ค้นคว้ารวบรวมมาสังเคราะห์ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ในลักษณะศิลปะสื่อผสม ซึ่งสามารถสื่อสารในเชิงความหมายที่สอดคล้องกับเนื้อหา และสร้างแรงบันดาลใจในการนำวัสดุเหลือใช้ สิ่งของรอบตัว มาใช้อย่างเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ อีกทั้งองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานจากวัสดุเหลือใช้ที่เก็บรวบรวมมาจากพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาของผลงาน โดยจะพบว่าสามารถจำแนกการสร้างสรรค์ได้ตามรูปแบบของวัสดุ และบริบทของพื้นที่นั้นๆ ได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่งพื้นที่ศิวิไล เป็นพื้นที่ส่วนที่มีความเจริญทันสมัย รูปทรงของวัสดุจะมีรูปทรงสูง แทนตัวอาคารสูงสำนักงาน ย่านธุรกิจต่างๆ และอีกส่วนจะอยู่ในพื้นที่ตรงกลางที่มีความงามของกรุงเทพฯ ดังเดิมที่มีความสำคัญเป็นแลนด์มาร์คของกรุงเทพฯ จะใช้วัสดุที่มีพื้นผิวแวววาว และได้นำวัสดุส่วนนี้มาจากพื้นที่สลม สุขุมวิท อโศก และพระนครมาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์

กลุ่มที่สองพื้นที่เสื่อมโทรม พื้นที่ชุมชนเก่า หรือ พื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่มีความแออัดของผู้คนที่อยู่อาศัยอย่างไม่มีทางเลือกมากนัก จากการเลือกใช้วัสดุที่มีข้อจำกัดในการสร้างที่อยู่อาศัยของผู้คนเหล่านี้ ซึ่งจะแทรกอยู่ในทุกซอกมุมของกรุงเทพฯ ส่งผลทำให้วัสดุที่นำมาใช้สร้างสรรค์มีการ

แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกได้โดยตรงในตัวของวัสดุเช่น เศษไม้ แผ่นสังกะสี หรือพื้นผิวที่เป็นสนิม เป็นต้น ซึ่งวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานนั้นได้มาจาก พื้นที่ชุมชนแออัดชุมชนโรงหมุ และ สลัมคลองเตย

กลุ่มที่สามพื้นที่ผสมผสาน พื้นที่ที่มีความหลากหลายของปัจจัยต่างๆ ในด้านความเป็นอยู่ที่มี การผสมระหว่างความเจริญ และเสื่อมโทรม เป็นพื้นที่ชุมชนการค้าต่าง ๆ อาคารพาณิชย์ธุรกิจขนาดย่อมๆ อยู่ร่วมกัน มีการก่อสร้างขึ้นใหม่ และทุบทำลายในเวลาเดียวกัน วัสดุที่นำมาใช้จึงเน้นไปที่ข้าวของเครื่องใช้ หรือ สิ่งของเหลือใช้ต่างๆ ที่มาจากผู้คนในกรุงเทพฯ นำมาผสมผสานประกอบสร้างรูปทรงขึ้นใหม่ โดยที่วัสดุต่างๆ นั้นมาจากพื้นที่บริเวณคลองสานที่เป็นชุมชนที่มีการผสมผสานระหว่าง ความเสื่อมโทรมกับความเจริญในพื้นที่ โดยเนื้อหาการจำแนกกลุ่มทั้งสามที่กล่าวมานั้น สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดการทำงานสร้างสรรค์ผลงานชุดอื่นๆ ต่อไปได้อีกในอนาคต

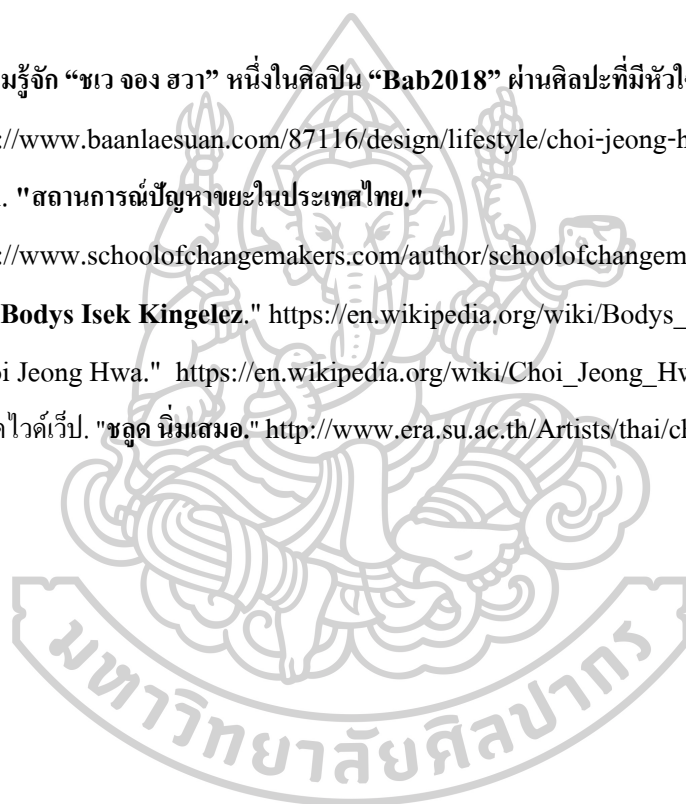
การศึกษาและวิเคราะห์พบว่าการถ่ายทอดเรื่องราวแนวความคิด จำต้องสร้างให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ถึงความหลากหลายของกรุงเทพฯ ในมุมมองความจริงใหม่อย่างมีจินตนาการ และเกิดสุนทรียะ พบว่ารูปแบบที่สามารถถ่ายทอดได้รอบด้าน เพื่อเกิดความรับรู้ และเข้าใจความหมายของ เนื้อหาอย่างต่อเนื่อง คือรูปแบบในลักษณะผลงานสื่อผสม และหลักการจัดองค์ประกอบศิลปะมา พัฒนาสร้างสรรค์โครงสร้างผลงาน การค้นคว้าและหาค่าความเป็นไปได้ด้านวัสดุ ที่ใช้เทคนิคการผสมผสานสร้างให้เกิดความลงตัวตามเป้าหมายการสร้างสรรค์ให้กับผลงาน โดยมีเอกลักษณ์หน้าติดตามเกิดความสนใจต่อการรับรู้ของผู้ชมผลงานได้เป็นอย่างดี

3. ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “ความหลากหลายของกรุงเทพฯ สู่สุนทรียะใหม่” สามารถถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ต่อไปได้ นั้นจำเป็นต้องใช้เวลาสั่งสมประสบการณ์การทำงานศิลปะ เพื่อที่จะสร้างการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจ เป็นผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการทำงานศิลปะให้เกิดคุณค่า และมีประสิทธิภาพต่อการดำรงชีวิตอย่างมีสุนทรียะต่อไปได้

รายการอ้างอิง

- group, world bank. "การพัฒนาเขตเมืองในประเทศไทยกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ."
<https://www.worldbank.org/th/news/feature/2015/01/26/urbanization-in-thailand-is-dominated-by-the-bangkok-urban-area>.
- Party, Prachachat. "พหุวัฒนธรรม" หรือ "สังคมพหุวัฒนธรรม" คืออะไรกันแน่."
<https://prachachat.org/2019/03/22/พหุวัฒนธรรม>.
- room. "ทำความรู้จัก "ขเว จอง ฮวา" หนึ่งในศิลปิน "Bab2018" ผ่านศิลปะที่มีหัวใจหลักเป็นผู้ชม."
<https://www.baanlaesuan.com/87116/design/lifestyle/choi-jeong-hwa>.
- Team, School. "สถานการณ์ปัญหาขยะในประเทศไทย."
<https://www.schoolofchangemakers.com/author/schoolofchangemaker>.
- Wikipedia. "'**Bodys Isek Kingelez**.'" https://en.wikipedia.org/wiki/Bodys_Isek_Kingelez.
- . "Choi Jeong Hwa." https://en.wikipedia.org/wiki/Choi_Jeong_Hwa.
- ศิลปินบนเว็บไซต์ไวต์เว็บ. "ชูด นิมเสมอ." <http://www.era.su.ac.th/Artists/thai/chalood/tend.html>.

รายการอ้างอิง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นาย กิตติธัช อินทราราม
วัน เดือน ปี เกิด	10 พฤษภาคม 2534
สถานที่เกิด	สมุทรปราการ
วุฒิการศึกษา	2555 ศิลปบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะศิลปประจำชาติ วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตน โกสินทร์
	2562 มหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ศึกษา คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	92 หมู่ 6 ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ 10130
ผลงานตีพิมพ์	2553 ร่วมแสดงผลงาน “นิทรรศการวันเกิดเพาะช่างครบรอบ 98 ปี” ณ หอศิลป์เพาะช่าง วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
	2556 ร่วมแสดงผลงาน “นิทรรศการ จินตลักษณ์งานช่าง รังสรรค์ศิลปกรรมประจำชาติ ครั้งที่3” ณ หอศิลป์ธนาคาร กรุงเทพ
	2563 ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรม Online “นิทรรศการ Xลิปป์ Art Thesis Exhibition”